

ZNANSTVENO-RAZISKOVALNO SREDIŠČE BISTRA PTUJ
SCIENTIFIC RESEARCH CENTRE BISTRA PTUJ

SLOVENSKI TRG 6, SI - 2250 PTUJ - SLOVENIJA

**LETNI NAČRT DELA ZA NALOGE SPODBUJANJA REGIONALNEGA
RAZVOJA, KI SE OPRAVLJAJO V JAVNEM INTERESU
ZA LETO 2021**

NAZIV: ZNANSTVENO-RAZISKOVALNO SREDIŠČE BISTRA PTUJ

ULICA: SLOVENSKI TRG 6

POŠTNA ŠT. IN KRAJ: 2250 PTUJ

TEL.: 02 748 0250

FAX: 02 748 0260

E-MAIL: BISTRA@BISTRA.SI

ODGOVORNA OSEBA: DOC. DR. ŠTEFAN ČELAN

KONTAKTNA OSEBA : MAG. MOJCA ŠIBILA DROBNIČ

Kazalo vsebine

1.	POVZETEK IZVAJANJA RAZVOJNIH NALOG NA REGIONALNI RAVNI, KI SE OPRAVLJAJO V JAVNEM INTERESU ZA OBMOČNO RAZVOJNO PARTNERSTVO SPODNJE PODRAVJE	5
2.	NALOGE SPODBUJANJA RAZVOJA NA REGIONALNI RAVNI ZA LETO 2021	7
2.1	Priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji	7
2.1.1	Priprava Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027 in Regionalnega razvoja za Podravje 2021-2027	7
2.1.1.1	Vizija in načela regionalnega razvoja	8
2.1.1.2	Udeleženci v postopku priprave RRP 2021-2027 in njihove vloge	9
2.1.1.3	Način izvedbe	11
2.1.1.4	Faze, aktivnosti in opis postopkov	12
2.1.2	Sodelovanje pri pripravi Regionalnega razvojnega programa regije Podravje za obdobje 2021-2027	14
2.2	Priprava dogovorov za razvoj regije	17
2.2.1	Dogovor za razvoj regije Podravje	17
2.3	Izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov	19
2.3.1	Priprava investicijske dokumentacije na področju javnih financ	20
2.3.2	Kohezijska politika do 2023 (2020-n+3)	20
2.3.3	Slovenija v programih Evropskega teritorialnega sodelovanja v obdobju 2014–2020 - programi Interreg	21
2.4	Sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev	22
2.5	Obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov	22
2.5.1	Posebni ukrepi za razvoj Haloz – obmejno območje Haloz	23
2.5.2	Spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulture inovativnosti	24
2.5.2.1	SPOT točka pri ZRS Bistra Ptuj	25
2.6	Prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja	26
2.7	Pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena Zakona, kadar jih izvaja Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja	26
3.	STRATEŠKA IZHODIŠČA EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE 2021-2027 IN INSTRUMENTA NEXT GENERATION EU	27
3.1	Strateška izhodišča evropske kohezijske politike 2021-2027	36
3.2	Evropski zeleni dogovor	41
3.2.1	Preobrazba gospodarstva EU za trajnostno prihodnost	41
3.2.2	Povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050	42

3.2.3	Oskrba s čisto in varno energijo po dostopnih cenah	42
3.2.4	Zavezanost industrije čistemu in krožnemu gospodarstvu	43
3.2.5	Gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov	45
3.2.6	Pospesevanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost	46
3.2.7	Od „vil do vilic“: oblikovanje pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema	47
3.2.8	Ohranjanje in obnavljanje ekosistemov in biotske raznovrstnosti	48
3.2.9	Prizadevanja za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov	48
3.3	Instrument za okrevanje in odpornost	49
3.3.1	Razvojni steber: TRAJNOSTNI IN ZELENİ PREHOD	51
3.3.2	Razvojni steber: DIGITALNA SLOVENIJA	55
3.3.3	Razvojni steber: PODPORNO OKOLJE ZA PODJETJA	57
3.3.4	Razvojni steber: NA ZNANJU TEMELJEČA DRUŽBA	59
3.3.5	Razvojni steber: TURIZEM IN KULTURA	60
4	SOFINANCIRANJE NALOG SPODBUJANJA RAZVOJA NA REGIONALNI RAVNI ZA LETO 2021	62
5	VIRI IN LITERATURA	63

Kazalo tabel

Tabela 1: Priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji	7
Tabela 2: Priprava dogovorov za razvoj regije	17
Tabela 3: Izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov	19
Tabela 4: Sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev	22
Tabela 5: Obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov	22
Tabela 6: Prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja.....	26
Tabela 7: Pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena Zakona, kadar jih izvaja Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja	26
Tabela 8: Deleži sofinanciranja bruto plač in materialnih stroškov v letu 2021	62

Kazalo slik

Slika 1: Dokumenti v procesu priprave in sprejemanja RRP 2021–2027	9
Slika 2: Udeleženci v procesu	10
Slika 3: Občine v Halozah	23
Slika 4: Proračun EU 2021-2027 in načrt okrevanja.....	27
Slika 5: Razčlenitev porabe EU 2021-2027	28
Slika 6: Povečanje naložb v podnebni in digitalni prehod.....	29
Slika 7: Novi viri lastnih sredstev	30
Slika 8: Kohezijska politika sredi leta 2020.....	31
Slika 9: Instrumenti EU	31
Slika 10: Predlog Evropskega sveta 21.7.2020: Skupni obseg sredstev MFF21-27 + NGEU.....	32
Slika 11: Instrument za okrevanje in odpornost.....	35
Slika 12: Večletni finančni okvir Evropske kohezijske politike 2021-2027	40
Slika 13: Večletni finančni okvir Evropske kohezijske politike 2021-2027 za Slovenijo.....	40
Slika 14: Evropski zeleni dogovor	41
Slika 15: Čista energija, Evropski zeleni dogovor.....	43
Slika 16: Trajnostna industrija, Evropski zeleni dogovor	44
Slika 17: Gradnja in prenova, Evropski zeleni dogovor	45
Slika 18: Trajnostna mobilnost, Evropski zeleni dogovor	46
Slika 19: Strategija »od vil do vilic«, Evropski zeleni dogovor	47
Slika 20: Krepitev odpornosti in trajnostnega razvoja.....	49
Slika 21: NGEU – Next Generation EU	50
Slika 22: Finančni okvir sklada za okrevanje in krepitev odpornosti.....	51

1. Povzetek izvajanja razvojnih nalog na regionalni ravni, ki se opravljajo v javnem interesu za Območno razvojno partnerstvo Spodnje Podravje

V skladu z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvojnega programa - ZSRR-2 (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16) je »regionalna razvojna agencija« pravna oseba v večinski javni lasti, ki opravlja splošne razvojne naloge v regiji. Dejavnost in opravljanje razvojnih nalog v regiji določata 18. in 19. člen ZSRR-2.

V regiji se opravljajo v javnem interesu naslednje splošne razvojne naloge:

- priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji,
- priprava dogovorov za razvoj regije,
- izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov,
- sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, sveta regije, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev,
- obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov,
- prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja ter
- pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena tega zakona, kadar jih izvaja sklad.

Ter druge razvojne naloge države:

- izvajanje regijske finančne sheme,
- izvajanje regijske sheme kadrovske štípendij,
- dejavnost upravljanja lokalnih akcijskih skupin v okviru izvajanja lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, sofinancirana iz evropskih skladov,
- spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulture inovativnosti,
- promocija regije in spodbujanje investicij v regiji,
- izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva,
- prostorsko planiranje na regionalni ravni
- druge podobne regijske dejavnosti, sheme in projekti po odločitvi pristojnega ministrstva po zakonu, ki določa delovna področja ministrstev, in ob soglasju ministrstva.

Na podlagi sklepa sveta regije, lahko na posameznem območju več pravnih oseb, v večinski javni lasti, skupno opravlja splošne razvojne naloge v regiji.

Pri izvajanju splošnih razvojnih nalog v Podravju kot enakovredni partnerji sodelujemo:

- Mariborska razvojna agencija, Pobreška cesta 20, 2000 Maribor,
- Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj, Slovenski trg 6, 2250 Ptuj,
- Razvojna agencija Slovenske gorice d. o. o., Trg osvoboditve 9, 2230 Lenart v Slovenskih goricah

Pri tem je Mariborska razvojna agencija zadolžena za območje Zgornjega Podravja, Znanstveno-raziskovalno središče Bistra za območje Spodnjega Podravja (Občina Cirkulane, Občina Destričnik, Občina Dornava, Občina Gorišnica, Občina Hajdina, Občina Juršinci, Občina Kidričevo, Občina Majšperk, Občina Markovci, Občina Podlehnik, Mestna občina Ptuj, Občina Sv. Andraž v Slov. goricah, Občina Trnovska vas, Občina Videm, Občina Zavrč, Občina Žetale) in Razvojna agencija Slovenske gorice za območje ORP Slovenske gorice.

ZSRR-2 v svojem 21. členu opredeljuje financiranje razvojnih nalog v regiji. Naloge regionalnih razvojnih agencij financirajo iz proračunov občin in državnega proračuna, ob upoštevanju števila upravičenih zaposlenih na splošnih razvojnih nalogah na regionalni ravni, glede na število prebivalcev in število občin v regiji. Sofinanciranje iz državnega proračuna se določi s pogodbo, ki jo za celotno programsko obdobje skleneta ministrstvo in regionalne razvojne agencije na podlagi ocene vrednosti splošnih razvojnih nalog na regionalni ravni. Pravne osebe, ki skupno opravljajo posamezne splošne razvojne naloge v regiji, so sopodpisnice pogodbe.

ZRS Bistra Ptuj bo v letu 2021 nadaljevala z opravljanjem nalog spodbujanja regionalnega razvoja za 16 občin Spodnjega Podravja. Aktivnosti v letu 2021 se bodo nanašale na vse aktivnosti predpisane z Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2), ter na dodatne aktivnosti, ki se bodo skozi leto izkazale za potrebne na območju Spodnjega Podravja.

ZRS Bistra Ptuj bo za potrebe Območnega razvojnega partnerstva Spodnje Podravje oz. za 16 vključenih občin, tudi v letu 2021 posebno pozornost, v sklopu izvajanja **splošnih razvojnih nalog, ki se opravljajo v javnem interesu** namenila tekočim aktivnostim, ter vključitvi Spodnjega Podravja v strateške dokumente, namenjene novi finančni perspektivi 2021-2027, ter novemu instrumentu za okrevanje in odpornost.

ki bodo omogočila čim večjo vključenost območja Spodnjega Podravja v *dogovor za razvoj regij in vključenost regijskih projektnih predlogov za uvrstitev v Izvedbeni načrt Operativnega programa, ter pripravi razvojnih dokumentov za novo programsko obdobje 2021-2027.*

Aktivnosti tega sklopa bodo usmerjene v:

- Priprava Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027,
- Sodelovanje pri pripravo Regionalnega razvojnega programa za Podravje 2021-2027,
- Izvedba regijskih projektov potrjenih v Dogovoru za razvoj regij,
- *aktivno sodelovanje s SVRK-om, MGRT-jem in resornimi ministrstvi, pri pripravi in usklajevanju regijskih in medregijskih projektov v okviru teritorialnega razvojnega dialoga,*
- *aktivno sodelovanje s SVRK-om in MGRT-jem, pri pripravi in spremembah normativnih podlag za črpanje sredstev evropske kohezijske politike,*
- *aktivno obveščanje lokalnih skupnosti in ostalih subjektov na območju občin Spodnjega Podravja iz naslova evropske kohezijske politike, regionalnega in lokalnega razvoja ter regionalnih spodbud,*
- svetovanje in pripravo investicijske dokumentacije za vse investicijske projekte in druge ukrepe, ki se financirajo po predpisih, ki urejajo javne finance (DIIP, IP, analiza stroškov in koristi).

V letu 2021 si bo ZRS Bistra Ptuj prizadevala za čim uspešnejše črpanje sredstev iz naslova evropskega teritorialnega sodelovanja. Priprava projektov bo temeljila na vključevanju projektnih partnerstev in vsebin, ki bodo doprinesle k realizaciji in izvedbi najpomembnejših regijskih projektov na območju Spodnjega Podravja.

Glavnina aktivnosti na področju regionalnega razvoja bo v letu 2021 usmerjena v izvedbo projektov, potrjenih na osnovi dogovorov za razvoj regije in njegovih dopolnitev. Največji obseg aktivnosti v letu 2021 bo predstavljala priprava Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027 in sodelovanje pri pripravo Regionalnega razvojnega programa za Podravje 2021-2027.

Posebno pozornost bomo namenili tudi aktivnostim, vezanim na **Uredbo o določitvi obmejnih problemskih območij (Uradni list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17 in 101/20)** za pripravo konkretnih ukrepov za celostni razvoj območja Haloz, z namenom nadgradnje ukrepov in posebne obravnave območja Haloz – obmejna območja, tudi s strani drugih resornih ministrstev, predvsem kar zadeva pridobitev dodatne finančne podpore bodisi iz naslova kohezijske politike bodisi iz državnega proračuna, saj se na nacionalni ravni pripravlja sprememba uredbenih podlag, za problemska in obmejna območja.

2. Naloge spodbujanja razvoja na regionalni ravni za leto 2021

ZRS Bistra Ptuj bo v letu 2021 nadaljevala z opravljanjem nalog spodbujanja regionalnega razvoja za 16 občin Spodnjega Podravja, na naslednjih področjih:

2.1 Priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji

Tabela 1: Priprava, usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Usklajevanje, spremljanje in vrednotenje regionalnega razvojnega programa in regijskih projektov v regiji	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Identifikacija projektnih predlogov iz Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za njihovo uresničevanje in izvedbo; ➤ Priprava projektov iz ORP Spodnje Podravje 2014-2020 na javne razpise ministrstev; ➤ Priprava projektov iz ORP Spodnje Podravje na razpise evropskega teritorialnega sodelovanja – Interreg; ➤ Redno informiranje in obveščanje subjekti in delovne skupine, ki sodelujejo pri izvajanju ORP Spodnje Podravje in RRP Podravje (zasebne in javne organizacije, institucije znanja, društva,..) preko spletnih strani ZRS Bistra Ptuj, elektronske pošte, sestankov, bistrinih novic itd.; ➤ Izvedba koordinacijskih sestankov z lokalnimi in regionalnim organizacijami; ➤ Izvedba delavnic in drugih informativnih sestankov za pripravo skupnih projektov na območju Spodnjega Podravja. ➤ Spremljanje nacionalnih in evropskih razvojnih dokumentov ➤ Spremljanje Uredb Evropskega parlamenta in Sveta. ➤ Priprava Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027. ➤ Sodelovanje pri pripravo Regionalnega razvojnega programa za Podravje 2021-2027.

2.1.1 Priprava Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027 in Regionalnega razvoja za Podravje 2021-2027

Aktivnosti v letu 2021 bodo usmerjene v pripravo Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje za obdobje 2021-2027, ki bo vključeval projekte za črpanje evropskih sredstev iz naslova evropske kohezijske politike 2021-2027, kakor tudi projekte iz naslova novega instrumenta NEXT GENERATION EU. Pravne podlage za izdelavo Programa priprave RRP 2021-2027 so Zakon o skladnem regionalnem razvoju (ZSRR-2, 13. člen), Uredba o regionalnih razvojnih programih (Ur. list RS št. 69/2012, 78/15) in Operativni načrt o sodelovanju ministrstev pri pripravi RRP 2021-2027 (sprejet na Vladi RS 18.7.2019) ter usmeritve pristojnega ministrstva za regionalni razvoj. Razvojni svet Podravske regije in Območni razvojni svet Spodnje Podravje, sta v letu 2019, že sprejela sklep o pripravi Regionalnega in Območnega razvojnega programa (v nadaljevanju RRP) in program priprave ORP Spodnje Podravje in RRP za Podravje 2021-2027. Podravska razvojna regija, kakor tudi območje Spodnjega Podravja, je pred izzivom, da smiselno ovrednoti dosežene rezultate iz dosedanjega programskega obdobja in z novim programom uskladi cilje na področju gospodarskega, družbenega, izobraževalnega, javno-zdravstvenega, prostorskega, okoljskega in kulturnega razvoja, ter skupaj z državo in drugimi partnerji določi instrumente in vire za njihovo uresničevanje. Vsako območno razvojno partnerstvo v Podravski regiji pripravi za svoje območje tudi Območni razvojni program, ki je sestavni del RRP regije, zato mora RRP za Podravje vključevati tudi vsebine iz območnih razvojnih programov. Območni razvojni program Spodnje Podravje je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v regiji.

2.1.1.1 Vizija in načela regionalnega razvoja

V skladu z osrednjim ciljem SRS 2030 zagotoviti kakovostno življenje za vse, so vizija regionalnega razvoja¹ Slovenije dinamične in ustvarjalne regije z lastno identiteto (prepoznavne, specializirane) in učinkovito upravljane ter sposobne zaznavati in izkoriščati globalne razvojne priložnosti. Njihov razvoj bo temeljil na ekonomski učinkovitosti, socialni pravičnosti, ter družbeni odgovornosti, ob hkratnem ohranjanju zdravega naravnega okolja. Z uravnoteženostjo gospodarske, družbene in okoljske razsežnosti bodo upoštevane omejitve in zmožnosti planeta ter ustvarjeni pogoji in priložnosti za sedanje in prihodnje rodove. Z ukrepi razvojne podpore države bodo regijska žarišča brezposelnosti prestrukturirana in odpravljena, obmejna problemska območja pa bodo ohranila poseljenost in razvojno vitalnost.

Splošna načela regionalnega razvoja sledijo načelom ZSRR-2:

- teritorialno zgrajena več nivojskost regionalne politike (lokalne skupnosti, območna razvojna partnerstva, razvojne regije, kohezijski regiji, državna raven, raven EU);
- trajnostni sonaravni razvoj kot obveznost nosilcev odločanja na vseh teritorialnih ravneh;
- usmerjenost na celotno ozemlje, vendar prilagojenost ukrepov posebnostim posameznih območij;
- prilagodljivost in hitra odzivnost regionalne politike na razvojne probleme;
- usklajevanje med nosilci odločanja na vseh teritorialnih ravneh;
- partnerstvo med lokalnimi skupnostmi, združenji gospodarstva in nevladnim sektorjem;
- partnerstvo med javnim in zasebnim sektorjem;
- osredotočenost in programsko usmerjanje razvojnih spodbud na podlagi usklajenih nacionalnih/sektorskih usmeritev in prioritet ter regionalnih razvojnih programov – doseganje sinergije (dogovori za razvoj regij);
- subsidiarnost: v največji možni meri, ki jo omogoča ZSRR-2, samostojnost regij pri odločanju o projektih in njihovem financiranju;
- povezovanje (mreženje) znotraj in zunaj regije (zlasti s sosednjimi regijami in v širšem evropskem prostoru);
- odgovornost za izvajanje na nacionalni in regionalni ravni: delitev funkcij in poudarek na usklajevalni vlogi nacionalne ravni ter v čim večji možni meri prenos načrtovalskih in izvedbenih funkcij na nižje teritorialne ravni;
- spremljanje in vrednotenje politike, programov in projektov.

Načela pri pripravi RRP:

- temelji na razvojnih potrebah, ugotovljenih z analizo razvojnih ovir in prednosti regije,
- identificira pričakovan razvoj in spremembe,
- upošteva in opredeli položaj regije v mednarodnem prostoru in v odnosu do sosednjih regij,
- določa dolgoročno vizijo regije,
- vključuje interese ključnih razvojnih partnerjev v regiji in jasno pokaže, kako bodo prebivalci, civilna družba in drugi razvojni partnerji v regiji vključeni v njeno izvajanje,
- vključuje sistem medsebojno povezanih ukrepov, ki so namenjeni trajnemu izboljšanju demografskih, gospodarskih, okoljskih in družbenih razmer v regiji,
- opredeli celotno opredeljene strateške razvojne poudarke in cilje, vključno z razvojnimi prioritetami s sklicevanjem na izzive. Cilji so specifični, merljivi, dosegljivi, realistični in časovno opredeljeni,
- je realističen v smislu zmogljivosti za izvajanje in sorazmeren s predvidenimi zneski financiranja,
- povzame iz strategij, ki so sprejete na ravni države in iz prispevkov ministrstev, ključne projekte države,
- poveže razvojne koncepte, ki so oblikovani na ravni občin (npr. lokalni energetske koncepti, lokalne prometne strategije,...) in določi kaj je mogoče izvesti na regionalni ravni,

¹ Vizija, načela regionalnega razvoja so smiselno povzeti po obrazložitvah Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (v nadaljnjem besedilu: ZSRR-2) in vizijah razvojnih regij iz RRP 2014–2020 (http://www.mgrt.gov.si/si/delovna_podrocja/regionalni_razvoj/regionalni_razvojni_programi_in_dogovori_za_razvoj_regij_2014_2020/regionalni_razvojni_programi_in_dogovori_za_razvoj_regij_2014_2020/).

V postopku priprave RRP bodo te vsebine preverjene po pristopu od spodaj navzgor in po potrebi dopolnjene.

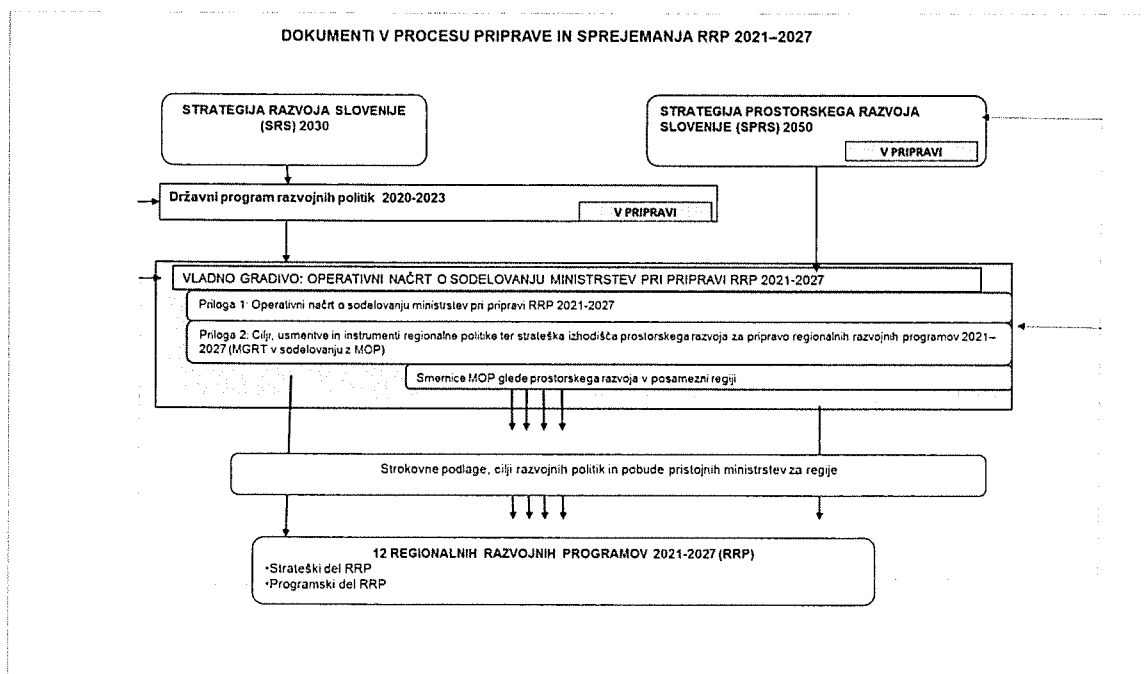
- RRP je strateško izhodišče za druge relevantne strategije, načrte in razvojne dokumente za del ozemlja regije (funkcionalna območja) in mehanizme za usklajevanje ukrepov in zagotovitev sinergij (npr. CLLD, CTN ...) na teh območjih, ki so vključeni v RRP,
- za vključene regijske projekte zagotavlja povezanost s cilji SRS 2030, SPRS 2050 in cilji dokumentov iz katerih izhajajo predvidena sredstva,
- sistematično poveže nosilce projektov v regiji in resornih ministrstvih z namenom izvajati regijske projekte,
- na strateški ravni zagotavlja usklajen prostorski razvoj regije in medsebojno dopolnjujoče se prostorske ukrepe,
- v programskem delu vsebuje operacionalizacijo ukrepov in zasnove regijskih projektov za doseganje ciljev regije z navedbo predvidenih prioriteten regijskih projektov, pri čemer mora biti vsak projekt okvirno predstavljen.

2.1.1.2 Udeleženci v postopku priprave RRP 2021-2027 in njihove vloge

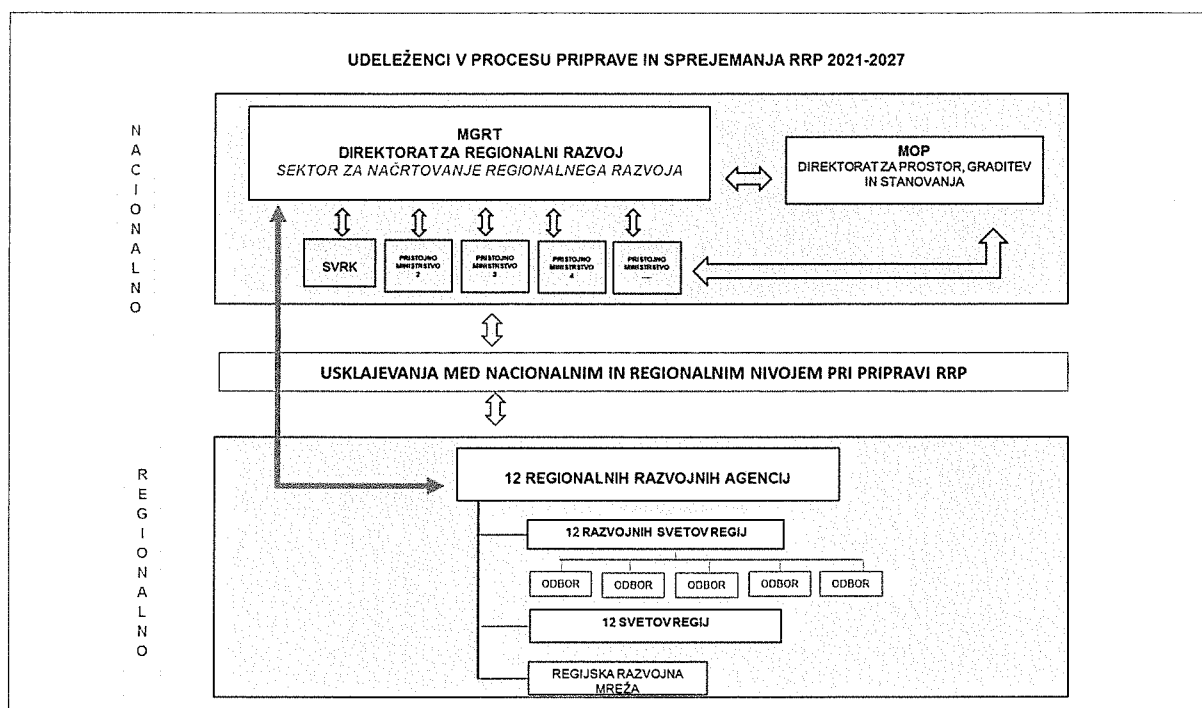
SRS 2030 v praktično vseh razvojnih politikah prepoznava in izpostavlja regionalno dimenzijo in določa več nivojsko teritorialno upravljanje kot način oblikovanja in usklajevanja razvojnih politik. Dokument izpostavlja, »da je treba krepiti večnivojske mehanizme upravljanja za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja«. S tem namenom je ZSRR-2 opredelil pojem »teritorialni razvojni dialog«, ki je v skladu s tem zakonom način razreševanja razvojnih problemov in usklajevanja razvojnih odločitev, ki poteka med različnimi teritorialnimi ravni.

Usklajevanje med državno in regionalno ravno bo potekalo med ministrstvi, ki so pristojna za posamezne politike in razvojnimi regijami. Deležnike na regionalni ravni organizira in povezuje RRA, odločitve razvojne regije pa sprejema razvojni svet regije. Deležnike na ravni države povezuje MGRT, ki v skladu z ZSRR-2 tudi vodi usklajevanje med državno in regionalno ravno in MOP, ki je v skladu z ZUreP-2 pristojen za pripravo regionalnih prostorskih planov. MOP bo koordiniral ministrstva in sodeloval pri usklajevanju z vidika priprave prostorskih strateških vsebin. Različna stališča ali celo nasprotujoči si cilji se usklajujejo prek sestankov, delavnic in drugih oblik usklajevanja z izmenjavo argumentov in pripravo strokovnih podlag. V okviru usklajevanja se išče za obe teritorialni ravni sprejemljiva rešitev, pri čemer se kot kriterij upoštevajo zakonodaja, že sprejeti strateški in izvedbeni dokumenti in strokovne podlage. MGRT in MOP bosta izdelala izhodiščno gradivo (Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027), pri čemer bosta izhajala iz SRS 2030 in delovnih gradiv Strategije prostorskega razvoja Slovenije.

Slika 1: Dokumenti v procesu priprave in sprejemanja RRP 2021–2027

Slika 2: Udeleženci v procesu

MGRT, Direktorat za regionalni razvoj, Sektor za načrtovanje regionalnega razvoja, pripravi in medresorsko uskladi operativni načrt, pripravi predloge zakonodajnih podlag za pripravo RRP 2021–2027, v sodelovanju z MOP pripravi Cilje in usmeritve regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027, pripravi poziv RRA za začetek postopka priprave RRP 2021–2027, pripravi navodila in strokovne podlage, obvešča o projektu prek spletne strani MGRT, pripravlja in javno objavlja odgovore na vprašanja deležnikov in vodi usklajevanje med državno in regionalno ravno.

MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, sodeluje z MGRT pri pripravi Ciljev in usmeritev regionalne politike ter strateških izhodišč prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027, pripravlja odgovore na vprašanja deležnikov in sodeluje z MGRT pri vodenju usklajevanja med državno in regionalno ravno z vidika prostorskega in urbanega razvoja.

SVRK, pristojna za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, je koordinator priprave SRS ter strateških in programskih dokumentov, kjer tudi sodeluje pri usklajevanju med državno in regionalno ravno, ko je to potrebno. V sodelovanju z Ministrstvom za finance je SVRK zadolžena za pripravo DPRP.

Pristojna ministrstva se usklajujejo z regionalno ravno tako, da posredujejo reference na svoje resorne razvojne dokumente, zakonodajo in razpoložljive strokovne podlage glede načrtovanega razvoja, ki jih je treba upoštevati pri pripravi RRP 2021–2027. Za posamezna razvojna področja predložijo v skladu s svojimi razvojnimi politikami razvojne in varstvene potrebe za območje posamezne razvojne regije, če je to potrebno, ter predlagajo ključne sektorske projekte za vključitev v RRP 2021–2027. Zadolžena so tudi za vsebinski pregled in opredelitev od osnutkov RRP 2021–2027, kar pomeni, da podajo smernice in mnenja.

Razvojni sveti regij, kot organ usklajevanja razvojnih pobud in razvojnih interesov v regiji, ki ga sestavljajo predstavniki občin, predstavniki gospodarskih, obrtnih in drugih zbornic ter združenj s področja gospodarstva v regiji in predstavniki nevladnih organizacij v regiji, sprejmejo RRP 2021–2027.

Sveti regij, ki jih sestavljajo vsi župani v regiji in predsednik sveta samoupravne narodne skupnosti v regiji, kjer živita italijanska ali madžarska narodna skupnost, potrđijo RRP 2021–2027.

RRA je v skladu z ZSRR-2 pravna oseba v večinski javni lasti, ki opravlja splošne razvojne naloge v regiji. Je strokovna služba na ravni regije, ki sodeluje pri usklajevanju med državno in regionalno ravno kot vsebinska in tehnična podpora regijskih organov odločanja pri pripravi in izvajanju RRP 2021–2027. RRA je zadolžena za pripravo in usklajevanje RRP in regijskih projektov v razvojni regiji.

Območno razvojno partnerstvo v skladu s 3. členom Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah (Uradni list RS, št. 59/15 in 12/17) pooblasti območno razvojno institucijo za opravljanje razvojnih nalog na območju in v skladu s 17. členom ZSRR-2 v sodelovanju z RRA pripravi območni razvojni program. Območni razvojni programi (ORP) so sestavni deli RRP vključenih regij, zato mora RRP vključevati tudi vsebine iz območnih razvojnih programov.

Vsebina Območnega razvojnega programa Spodnje Podravje (ORP) obsega aktivno pripravo:

1. Analize regionalnih razvojnih potencialov, opredelitev ključnih razvojnih ovir in prednosti regije, vključno s položajem regije v mednarodnem prostoru
2. Opredelitev vizije razvoja območja,
3. Opredelitev in utemeljitev razvojne specializacije območja,
4. Opredelitev in opis (strateških) razvojnih ciljev območja,
5. Opredelitev in opis razvojnih prioritet območja s kvantificiranimi kazalniki in navedbo virov podatkov za spremljanje kazalnikov,
6. Skupno okvirno finančno oceno vrednosti ORP,
7. Opredelitev in podroben opis ukrepov v okviru posamezne prioritete z:
 - opisom predvidenih aktivnosti, s katerimi se bo izvajal ukrep,
 - časovnim načrtom za izvedbo,
 - okvirnim finančnim ovrednotenjem in predvidenimi viri financiranja,
 - prikazom kvantificiranih kazalnikov in virov spremljanja kazalnikov.
8. Opredelitev sistema spremljanja, vrednotenja in organiziranosti izvajanja ORP,
9. Opredelitev sistema informiranja in obveščanja javnosti o načrtovanju in izvajanju ORP,
10. Predstavitve najpomembnejših regijskih projektov, pri čemer mora biti vsak projekt okvirno predstavljen tako, da je njegova sestava naslednja:
 - delovni naziv projekta,
 - povzetek projekta,
 - navedba prioritete in ukrepa, v katerega se uvršča projekt
 - ciljna skupina, ki ji je projekt namenjen, in analiza njenih potreb,
 - opis namena in ciljev projekta ter opis skladnosti z razvojno specializacijo območja,
 - predstavitev nosilca projekta oziroma skupne partnerjev,
 - opis posameznih aktivnosti,
 - okvirni časovni načrt projekta,
 - prostorska opredelitev primernih lokacij za izvajanje aktivnosti,
 - prikaz okvirne finančne ocene po aktivnostih in okvirne celotne vrednosti,
 - prikaz okvirne celotne vrednosti po predvidenih virih financiranja in
 - opis kazalnikov ter navedba virov podatkov za spremljanje kazalnikov.

2.1.1.3 Način izvedbe

Aktivnosti pri pripravi RRP 2021–2027 bodo potekale v vseh 12 regijah. Naloga MGRT bo pravočasna priprava navodil in strokovnih gradiv. MGRT bo izvajal in usklajeval krovne aktivnosti v okviru tega projekta in skrbel za pretok informacij med SVRK, Ministrstvom za okolje in prostor (v nadaljnjem besedilu: MOP), pristojnimi ministrstvi in RRA. Aktivnosti v MGRT bodo potekale v okviru Sektorja za načrtovanje regionalnega razvoja in v širšem krogu skrbnikov regij. V izvajanje aktivnosti bodo aktivno vključeni tudi sodelavci, ki nudijo strokovno podporo delovanju razvojnih svetov kohezijskih regij Vzhodna Slovenija in Zahodna Slovenija.

MGRT bo vodil usklajevanje z regionalno ravno in v okviru njega koordiniral ministrstva pri usklajevanju regionalnih razvojnih prioritet z razvojnimi politikami. MOP bo s prostorskega vidika nudil pomoč MGRT pri vodenju usklajevanja z regionalno ravno. MGRT bo v sodelovanju z MOP pripravil izhodiščno strokovno gradivo Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027. To gradivo bo uskladil medresorsko in z RRA.

Naloga MGRT bo zaznavanje in posredovanje pobud ter usklajenih pripomb regij v procesu sprejemanja kohezijskih uredb EU in programskih dokumentov evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027.

V regiji bodo v skladu z Uredbo o RRP aktivnosti potekale po programu priprave RRP, ki ga bo na predlog RRA sprejel razvojni svet regije. Regija bo imenovala vodjo projekta priprave RRP, ki bo odgovoren tudi za usklajevanje z državno ravni. Usklajevanje državne ravni z regionalno bo naloga skrbnika regije v MGRT, usklajevanja pa bodo potekala v okviru dejavnosti Sektorja za načrtovanje regionalnega razvoja. Predvidoma bo izvedenih več delavnic za predstavnike regij in pristojnih ministrstev.

2.1.1.4 Faze, aktivnosti in opis postopkov

Faze projekta so razdeljene v aktivnosti, ki jih podrobneje opisujemo v nadaljevanju.

FAZA 1: Seznanitev vlade z operativnim načrtom in sprejetje programov priprave RRP 2021–2027 v razvojnih regijah. Rok: že opravljeno v letu 2018.

FAZA 2: Seznanitev vlade z izvajanjem operativnega načrta in sprejem dopolnjenega operativnega načrta.

FAZA 3: Priprava strateških delov RRP. Rok: že opravljeno do 31. 12. 2019.

Aktivnosti:

1. Priprava državnih izhodišč za strateške dele RRP:
 - Strokovno gradivo MGRT (v sodelovanju z MOP, pristojnimi ministrstvi in RRA): Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027 (do 30. 6. 2019);
 - Smernice MOP glede prostorskega razvoja v posameznih regijah na podlagi strokovnih gradiv za SPRS 2050 (že opravljeno);
 - Delavnica MGRT in MOP z RRA in pristojnimi ministrstvi;
 - Realizacija obiskov MGRT in MOP ter zainteresiranih pristojnih ministrstev v regijah
 - Posredovanje smernic MOP glede prostorskega razvoja v posameznih regijah pristojnim resornim ministrstvom v dopolnjevanje z vidika specifik resornih politik;
 - Delavnica MGRT in MOP z RRA in pristojnimi ministrstvi,
2. Posredovanje osnutkov strateških delov RRP za programsko obdobje 2021–2027 na MGRT (RRA, do 31. 12. 2019).

Opis:

V gradivu MGRT in MOP Cilji, usmeritve in instrumenti regionalne politike ter strateška izhodišča prostorskega razvoja za pripravo RRP 2021–2027 se določijo splošni cilji regionalne politike. Za vsak splošni cilj se določijo vodilni in dopolnilni kazalniki spremljanja cilja ter izhodiščno stanje. Pripravijo se tudi vizija regionalnega razvoja, načela regionalne politike ter usmeritve, ki izhajajo iz SRS 2030, SPRS 2050 in reference na zakonodajo in strateške dokumente resornih politik. Upoštevajo se prispevki pristojnih ministrstev in RRA, gradivo pa se tudi medresorsko uskladi.

Sestavni del gradiva so tudi instrumenti regionalne politike z navedbo ključnih programov. Glede na to, da nekaterim strateškim dokumentom izteče veljavnost, se v takšnih primerih upoštevajo delovna gradiva in pripravljene strokovne podlage.

MOP pripravi za posamezne razvojne regije smernice glede prostorskega razvoja na podlagi strokovnih gradiv za SPRS 2050.

V razvojni regiji se na podlagi vseh razpoložljivih strokovnih podlag za potrebe priprave strateškega dela RRP analizirajo stanje in razvojne možnosti regij ter ugotovi, v čem se razvojna regija razlikuje od drugih, kaj so njene primerjalne prednosti oziroma posebnosti v odnosu do sosednjih regij ter v mednarodnem prostoru (mednarodno razvojno povezovanje). Strokovne podlage predstavljajo tudi poročila o izvajanju RRP ter razvojne pobude občin, gospodarstva in civilne sfere. Razvojne regije bodo imele možnost preverjanja razvojnih različic s pristojnimi resornimi ministrstvi. Predlagane rešitve se bodo soočale z državnimi usmeritvami.

FAZA 4: Usklajevanje med državno in regionalno ravniyo.

Opis: V tej fazi se bo odločilo o odprtih vprašanjih na način usklajevanja razvojnih odločitev, ki poteka med različnimi teritorialnimi ravni. Aktivno bodo vključena pristojna resorna ministrstva.

FAZA 5: Priprava osnutkov RRP 2021–2027.

Aktivnosti:

- Strokovna priprava osnutkov programskih delov RRP 2021–2027 v skladu s programi priprave (RRA, občine, gospodarstvo, civilna sfera).
- MGRT izvede delavnico z RRA v sodelovanju s SVRK; MOP in pristojnimi ministrstvi. Pristojna ministrstva posredujejo predloge ključnih sektorskih projektov za uvrstitve v RRP. MGRT izvede skupaj s SVRK in MOP ter pristojnimi ministrstvi obiske v razvojnih regijah.
- RRA posredujejo osnutke programskih delov RRP 2021–2027 na MGRT.

Opis: Na podlagi strateškega dela RRP, razvojnih pobud občin, gospodarstva in civilne sfere ter predlogov sektorskih projektov, ki jih posredujejo pristojna ministrstva, pripravi RRA osnutek programskega dela RRP in osnutek celotnega RRP 2021–2027.

FAZA 6: Priprava mnenj MGRT o usklajenosti RRP 2021–2027. Rok do konec 2021.

Aktivnosti:

- MGRT in MOP pregledata usklajenost osnutkov programskih delov RRP s strateškimi deli RRP ter z zakonodajo in regionalno politiko.
- MGRT posreduje osnutke RRP 2021–2027 pristojnim ministrstvom in jih pozove za pripombe.
- MGRT pripravi analizo prejetih pripomb. V usklajevanjih med državno in regionalno ravniyo se razrešijo odprta vprašanja.
- Po zaključenem usklajevanju med državno in regionalno ravniyo izda MGRT razvojnim regijam pisno mnenje o usklajenosti RRP 2021–2027.
- Ažurirana evidenca RRA za programsko obdobje 2021–2027.

Opis: RRA morajo pridobiti mnenje MGRT o skladnosti RRP z zakonodajo in razvojnimi politikami. MGRT izvede pregled popolnosti dokumentacije glede na zakonodajo in pripravi dopise za dopolnitve dokumentacije, če je to potrebno. MGRT posreduje osnutke RRP pristojnim ministrstvom in jih zaprosi za pripravo mnenj. MGRT in MOP pripravita analizo prejetih pripomb in v postopku usklajevanja med državno in regionalno ravniyo pristopita k razreševanju odprtih vprašanj.

FAZA 7: Sprejetje RRP na razvojnih svetih regij in njihova potrditev na svetih regij. Rok do konec 2021.

Aktivnosti:

- Sprejetje RRP 2021–2027 na razvojnih svetih regij.
- Potrditev RRP 2021–2027 na svetih regij.

Opis:

RRP 2021–2027 bodo sprejeli pristojni organi.

2.1.2 Sodelovanje pri pripravi Regionalnega razvojnega programa regije Podravje za obdobje 2021-2027

Podravska razvojna regija je pred izzivom, da smiselno ovrednoti dosežene rezultate iz dosedanjega programskega obdobja in z novim programom uskladi cilje na področju gospodarskega, družbenega, izobraževalnega, javno-zdravstvenega, prostorskega, okoljskega in kulturnega razvoja, ter skupaj z državo in drugimi partnerji določi instrumente in vire za njihovo uresničevanje.

Pravne podlage za izdelavo Programa priprave RRP 2021-2027 so Zakon o skladnem regionalnem razvoju (ZSRR-2, 13. člen), Uredba o regionalnih razvojnih programih (U.I. RS št. 69/2012, 78/15) in Operativni načrt o sodelovanju ministrstev pri pripravi RRP 2021-2027 (sprejet na Vladi RS 18.7.2019) ter usmeritve pristojnega ministrstva za regionalni razvoj. Razvojni svet Podravske regije in Območni razvojni svet Spodnje Podravje, sta v letu 2019, že sprejela sklep o pripravi Regionalnega in Območnega razvojnega programa (v nadaljevanju RRP) in program priprave ORP Spodnje Podravje in RRP za Podravje 2021-2027.

Aktivnosti na tem področju bodo v letu 2021 usmerjene v aktivno sodelovanje pri pripravi Regionalnega razvojnega programa Podravske regije za obdobje 2021-2027 in sicer v sodelovanju z Mariborsko razvojno agencijo.

Podravska razvojna regija je v preteklem obdobju izkazovala razvojne probleme in se je po statističnih kazalcih razvitosti in indeksu razvojne ogroženosti uvrščala po stopnji svoje razvitosti šele na deveto od dvanajstih regij v Sloveniji. V obstoječem RRP je bilo podrobno analizirano stanje, vzroki in nakazane možnosti, da regija naredi pomembne premike na področju gospodarskega prestrukturiranja, tehnološkega razvoja, izobraževanja in izboljšanja kvalitete življenja. V prvi vrsti je bilo ugotovljeno, da obstajajo potenciali za to ter da je na nas samih, ali jih bomo izkoristili. Med ključnimi pogoji za preobrat v razvoju je, poleg inovativnega pristopa tako na regionalni kot državni ravni, bila izkazana potreba po večji in ciljni finančni pomoči s pomočjo države in EU sredstvi.

Za uspešno uresničevanju regionalne razvojne politike v naslednjem programskega obdobju, bo pomembno upoštevanje razvojnih prioritet strategije razvoja Slovenije 2030 z upoštevanjem sektorskega razvojnega načrtovanja posameznih resorjev (izvajalcev ukrepov na državni ravni) in posebnosti regije. V fazi implementacij posameznih ukrepov na nivoju regije bo nujen pristop, ki bo omogočal celovito sočasno in skladno izvajanje s cilji integracije in celovitega reševanja ključnih regionalnih razvojnih problemov. Ključnih razvojnih premikov na nivoju regije prav gotovo ne bo mogoče narediti s parcialnimi interesi in razpisi po različnih resorjih, ki iz različnih vidikov ciljajo na iste potencialne regijske nosilce, pri tem pa postavljajo izključujoče pogoje, ki ne sledijo ciljem skupne regionalne politike. Pri reševanju ključnih razvojnih problemov bo potreben programski pristop, kjer bodo posamezni nosilci celovito obravnavani, tako z vidika prostorskih pogojev, tehnološke opreme, potrebnih znanj in človeških resursov.

RRP je temeljni programski dokument na regionalni ravni, ki opredeljuje razvojne prednosti regije, določi razvojne prioritete regije in vsebuje finančno ovrednotene programe spodbujanja razvoja v regiji. Vsebinska izhodišča za pripravo RRP izhajajo iz **Strategije razvoja Slovenije 2030** (v nadaljevanju SRS 2030), ki izpostavlja razvijanje visoke kulture sodelovanja in zaupanja med državljanji, zaposlenimi in institucijami ter novih oblik povezovanja vsebin. Izpostavlja nujnost celovitosti politik na nacionalni ravni ter usklajeno vzpostavitev finančnih in vsebinskih okvirov, za kar bo potrebno v prihodnje vzpostaviti boljše mehanizme horizontalnega in večnivojskega sodelovanja za zagotavljanje skladnejšega regionalnega razvoja. V SRS 2030 je prostorsko načrtovanje opredeljeno kot eden od pomembnih vzvodov za doseganje razvojnih sinergij.

Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (ZSRR-2; Uradni list RS, št. 20/11, 57/12 in 46/16) določa, da se z RRP uskladijo razvojni cilji v razvojni regiji (v nadaljevanju regija) ter določijo instrumenti in ocenijo viri za njihovo uresničevanje. RRP je sestavljen iz strateškega in programskega dela. Sprejme ga razvojni svet regije in potrdi svet regije najpozneje decembra leta pred letom, v katerem se konča prejšnje programsko obdobje. Navedeno pomeni, da je skrajni zakonski rok za sprejetje RRP za obdobje 2021–2027 31. december 2019. Območno razvojno partnerstvo v skladu s 3. členom Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah (Uradni list RS, št. 59/15 in 12/17) pooblasti območno razvojno institucijo za opravljanje razvojnih nalog na območju in v skladu s 17. členom ZSRR-2 v sodelovanju z RRA pripravi območni razvojni program. Območni razvojni programi so sestavni deli RRP vključenih regij, zato mora RRP vključevati tudi vsebine iz območnih razvojnih programov.

Metodologijo priprave RRP je predpisala vlada z **Uredbo o regionalnih razvojnih programih** (Uradni list RS, št. 69/12 in 78/15). Slednja določa vsebino RRP, postopek priprave RRP v regiji in usklajenost s strategijo razvoja Slovenije ter drugimi nadrejenimi dokumenti razvojnega načrtovanja. Regija mora pri pripravi RRP pridobiti tudi smernice glede prostorskega razvoja v regiji s strani ministrstva, pristojnega za prostor. RRP se pripravlja po programu priprave RRP, ki ga sprejme in javno objavi razvojni svet regije.

Po določbah Zakona o spremembah in dopolnitvah **Zakona o javnih financah** (Uradni list RS, št. 13/18; v nadaljnjem besedilu: ZJF-H) je prvi državni program razvojnih politik (v nadaljnjem besedilu: DPRP) in srednjeročna fiskalna strategija bila prvič predložena v sprejetje vladi za leto 2020. Ta zakon konkretno določa roke in nosilce. Ministrstva so morala najpozneje do 15. oktobra 2019 posredovati Službi Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropsko kohezijsko politiko (v nadaljnjem besedilu: SVRK) na ravni podprograma vrstni red prioritete ali njihove spremembe iz svoje pristojnosti za naslednja štiri leta. Prioritete se morajo ujemati s cilji, opredeljenimi v Strategiji razvoja Slovenije 2030.

Zakon o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 61/17; v nadaljnjem besedilu: ZUreP-2) določa regionalni prostorski plan kot prostorski strateški akt, s katerim se država in občine na podlagi Strategije prostorskega razvoja Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SPRS), drugih razvojnih aktov države in razvojnih Fciljev EU dogovorijo in uskladijo o prostorskem razvoju posamezne regije in določijo njene bistvene razvojne priložnosti. Regionalni prostorski plan se za posamezno razvojno regijo sprejme najpozneje do 1. januarja 2023. Dokument je podlaga za pripravo RRP, ki se pripravlja po predpisih o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Sprejet mora biti pred RRP ali sočasno z njim. Regionalni prostorski plan sprejme razvojni svet regije po predhodni potrditvi vlade. Glede na navedeno določbo ZUreP-2 o najmanj sočasni pripravi in sprejemu z RRP, se prvi prostorski plani ne bodo sprejemali predhodno ali sočasno z RRP 2021–2027.

Evropska kohezijska politika. Evropska komisija je v začetku maja 2018 objavila Predlog o večletnem finančnem okviru 2021–2027, konec maja pa še predlog t. i. kohezijskih uredb. Predlog Uredbe o določitvi skupnih določb v Prilogi IV opredeljuje tematske omogočitvene pogoje, ki so določeni za učinkovito in uspešno izvajanje za vsak specifični cilj.

SVRK pripravlja Informacijo o poteku priprave programskih dokumentov za izvajanje evropske kohezijske politike za obdobje 2021–2027, ki vključuje tudi strateške in programske dokumente za izpolnjevanje t. i. tematskih omogočitvenih pogojev za možnost koriščenja sredstev evropske kohezijske politike po posameznih vsebinah.

Strateška izhodišča resornih politik. V skladu s Sklepom vlade št. 30300-3/2018/9 z dne 5. 7. 2018 so MGRT, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo za okolje in prostor, Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za infrastrukturo, Ministrstvu za notranje zadeve, Ministrstvu za pravosodje, Ministrstvu za javno upravo, Ministrstvu za obrambo in Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano posredovali reference na svoje resorne razvojne dokumente, zakonodajo in razpoložljive strokovne podlage glede načrtovanega razvoja, ki jih je treba upoštevati pri pripravi RRP 2021–2027. Kjer je to mogoče, bodo ministrstva iz obstoječega gradiva za državno raven v postopku priprave RRP izluščila tiste razvojne in varstvene potrebe oz. večje projekte, ki so relevantni za posamezno regijo.

Nekatera strateška izhodišča za naslednje programsko obdobje so še v pripravi. Pri pripravi RRP bo za nekatere politike treba upoštevati delovna gradiva in strokovne podlage.

ZSRR-2 in Uredba o RRP določata, da je RRP sestavljen iz **strateškega in programskega dela**. Z načrtovano spremembo Uredbe o RRP naj bi se strateški del pripravil in sprejel kot poseben fazni dokument pod imenom "**strategija razvoja regije**". Regionalni razvojni program (RRP) kot končni dokument naj bi vključeval strategijo razvoja regije kot strateški del RRP in programski del RRP. Strategija razvoja regije predstavlja skupno izhodišče (participativni proces sodelovanja vseh vključenih deležnikov – ministrstva, regionalne razvojne agencije (v nadaljevanju RRA), občine) za razvojno in prostorsko načrtovanje na regionalni ravni in s tem daje podlago za bolj racionalno razvojno načrtovanje ob hkratnem razmišljanju o umeščanju posegov v prostor.

S sprejetjem sprememb in dopolnitev Uredbe o regionalnih razvojnih programih bo omogočeno, da se bodo RRP 2021–2027 pripravili v dveh korakih:

- najprej strategija razvoja regije kot strateški del RRP in
- nato programski del RRP.

S tem bo omogočeno, da se bodo RRP in regijski prostorski plani (RPP) pripravljali sočasno v delu, ki se nanaša na skupna strateška izhodišča za razvoj regije.

RRP mora biti usklajen in skladen:

- s Strategijo razvoja Slovenije in razvojnimi politikami,
- z državnimi prostorskimi akti, pridobiti moramo smernice ministrstva, pristojnega za prostor, glede prostorskega razvoja v regiji,
- z varstvenimi in razvojnimi dokumenti zavarovanih in varovanih območij,
- izkazovati mora primerjalne prednosti regije v odnosu do sosednjih regij in v mednarodnem razvojnem povezovanju

Teritorialni razvojni dialog bo potekal med ministrstvi, ki so pristojna za posamezne politike in razvojnimi regijami. Deležnike na regionalni ravni organizira in povezuje regionalna razvojna agencija, odločitve razvojne regije pa sprejema razvojni svet regije. Deležnike na ravni države povezuje MGRT, ki v skladu z ZSRR-2 tudi vodi teritorialni razvojni dialog in MOP, ki je v skladu z ZUreP-2 pristojen za pripravo regionalnih prostorskih planov. MOP bo koordiniral ministrstva in sodeloval pri vodenju teritorialnega razvojnega dialoga z vidika priprave prostorskih vsebin strategij razvoja regij kot strateških delov RRP. Za večjo učinkovitost pri povezovanju ministrstev se po potrebi ustanovi projektna koordinacijska skupina. Odločitve na državni ravni, ki bodo potrebne pri medresorskem usklajevanju, bo sprejela Stalna medresorska delovna skupina za razvojno načrtovanje oziroma Vlada Republike Slovenije. Različna stališča ali celo nasprotujoči si cilji se v okviru teritorialnega razvojnega dialoga usklajujejo prek sestankov, delavnic in drugih oblik usklajevanja z izmenjavo argumentov in pripravo strokovnih podlag. V okviru teritorialnega razvojnega dialoga se išče za obe strani sprejemljiva rešitev, pri čemer se kot kriterij upoštevajo zakonodaja, že sprejeti strateški in izvedbeni dokumenti in strokovne podlage. MOP bo koordiniral ministrstva in sodeloval pri vodenju teritorialnega razvojnega dialoga z vidika priprave prostorskih vsebin strategij razvoja regij kot strateških delov RRP. pri čemer bosta izhajala iz SRS 2030 in delovnih gradiv Strategije prostorskega razvoja Slovenije.

2.2 Priprava dogovorov za razvoj regije

Tabela 2: Priprava dogovorov za razvoj regije

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Priprava dogovorov za razvoj regije	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pripravo regijskih projektov, ki so potrjeni v okviru prvega in drugega dogovora za razvoj regij, ter dopolnitve. ➤ Usklajevanje evidentiranih regijskih in medregijskih projektov v okviru priprave RRP, ki bodo pripravljene za izvedbo v obdobju 2014-2020 v okviru dogovora za razvoj regij: teritorialni razvojni dialog med ministrstvi in regijo, skladnost projekta z regionalnim razvojnimi programom, skladnost projekta s programskimi dokumenti s področja regionalnega razvoja, ki so podlaga za sofinanciranje regijskih projektov, skladnost projekta z usmeritvami resornega organa, merljivost učinkov in rezultatov projekta, izvedljivost projekta v načrtovanem časovnem obdobju. ➤ Obveščanje lokalnih skupnosti in drugih relevantnih institucije v regiji o načinu uresničevanja regionalnih razvojnih programov; ➤ Obveščanje in informiranje lokalnih skupnosti o pomenu in postopku priprave dogovora za razvoj regij; ➤ Usklajevanje projektnih predlogov s pristojnimi organi / resornimi ministrstvi.

2.2.1 Dogovor za razvoj regije Podravje

Na seznamu projektov, ki bodo omogočili izkoriščanje najpomembnejših razvojnih potencialov in prednosti regije, odpravljali ključne razvojne ovire regije in uresničevali regijske razvojne specializacije, so s podpisom prvega Dogovora za razvoj regij, med Ministrstvom za gospodarski razvoj in Razvojnimi svetom Podravske regije, v okviru prvega dogovora za razvoj regije, potrjeni naslednji projekti:

V letu 2021 bodo aktivnosti usmerjene v izvedbo treh projektov:

- Aktivno in povezano za nova delovna mesta in vključujočo družbo »SocioLab« in Namen projekta »Aktivno povezano za nova delovna mesta in vključujočo družbo« je z aktiviranjem potencialov posameznikov, podjetij in skupnosti, s spodbujanjem razvoja socialne ekonomije in družbenega inoviranja in s krepitvijo kompetenc predvsem starejših od 50 (oz. zaposlenih od 45 let) in mladih do 29 let povečati priložnosti za zaposlovanje, ustvarjanje novih ter izboljšanje kakovosti obstoječih delovnih mest ter izboljšati kakovost življenja ter povečati konkurenčnost posameznikov in regije.
- **Drava-Natura 2000, reka za prihodnost izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov rečnega in obrečnega pasu reke Drave**
Projekt »Drava, reka za prihodnost – Natura 2000« naslavlja izboljšanje neugodnega stanja kvalifikacijskih habitatnih tipov in vrst na varovanem območju ob hkratnem izboljševanju ekosistemskih storitev z ukrepi v obnove vodotokov in obnove krajinskih struktur. Reka Drava med Mariborom in mejo pri Središču ob Dravi in njeni pritoki - predvsem reka Dravinja, ima izražene posebne naravovarstvene in okoljske lastnosti, povezane s pestrostjo rečnih in obrečnih habitatov številnih ogroženih, zavarovanih in mednarodno varovanih živalskih in rastlinskih vrst (območje je določeno kot posebno varstveno območje, območje Natura 2000 Drava in Dravinjska dolina). Dodana vrednost projekta je v zagotovitvi kakovostne interpretacije zglede urejenih naravovarstvenih površin, s poudarkom na izobraževanju in ozaveščanju o ohranjanju narave, kulturne dediščine in krajine ter navezavo na trajnostno mobilnost v Podravske regiji. **Vloga ZRS Bistra Ptuj** bo izvedba neposrednih in posrednih projektnih aktivnosti na območju Šturmovcev ter posrednih projektnih aktivnosti - interpretacije na območju občin Mestna občina Ptuj, Občina Hajdina, Občina Gorišnica, Občina Videm, Občina Markovci.

• **PODJETNO NAD IZZIVE – PONI Podravje**

Glavni namen projekta je ustanovitev novih podjetij, ki jih bodo preko podjetniškega usposabljanja realizirale osebe s podjetniško idejo. Z izvedbo predlaganega projekta bomo zagotovili celovito ponudbo vsebinskih podpornih storitev za potencialne podjetnike, ki so bistvene za uspešen razvoj njihove poslovne ideje in ustanovitev podjetja. Projekt bo v povezavi z drugimi podpornimi aktivnostmi vzpostavil ustrezno podporno okolje za razvoj podjetništva, ki je eno izmed osnovnih gonil zaposlovanja, ustvarjanja novih delovnih mest, inovacij, sprememb, konkurenčnosti in gospodarske rasti posamezne regije. Bistvo programa je spodbujanje podjetništva in podjetnosti, odpiranje novih podjetij ter ustvarjanje novih delovnih mest. Projekt zajema nudenje vsebinskih podpornih aktivnosti, s katerimi skupini 5 ali 10 udeležencev v obdobju 4-ih mesecev zagotovimo podporno podjetniško okolje, v katerem lahko uspešno razvijejo in realizirajo lastne poslovne ideje. Program je vsebinsko sestavljen tako, da v 4-ih mesecih vključitve udeleženci prejmejo ključna znanja s področja podjetništva, ki jih ob vstopu na samostojno podjetniško pot potrebujejo. Program udeleženca pelje vse od razvoja poslovne ideje, do izdelave poslovnega modela in poslovnega načrta. Hkrati ga celostno seznanj z vsemi pomembnimi področji v podjetništvu. Projekt ustvarja nov model povezovanja novoustanovljenih podjetij in posameznikov s poslovno idejo, tudi z obstoječimi podjetji in drugimi deležniki v regiji in širše. Med bistvene projektne aktivnosti namreč štejemo mreženje udeležencev projekta z obstoječimi podjetji in institucijami. Ena od konkretnih možnosti je, da udeleženci projekta sklenejo pogodbo o praktičnem usposabljanju z že obstoječim podjetjem, s čimer se udeležencu nudi specifična znanja ter praktične izkušnje za lažjo uresničitev poslovne ideje (sklenitev tripartitne pogodbe o sodelovanju). Ko udeleženec projekta ustanovi podjetje, zadeva preraste v poslovno sodelovanje. Projekt se bo v skladu z dogovorom izvajal na potencialno 3 različnih lokacijah v poslovnih prostorih vključenih izvajalcev (Maribor, Ptuj in Lenart). V Podravski regiji bo v projekt vključeno 130 udeležencev. Za ZRS Bistra Ptuj je načrtovanih največ 36 vključitev udeležencev programa (6 skupin po največ 6 udeležencev).

V okviru tretjega »Povabila razvojnim svetom regij za dopolnitev dogovora za razvoj regije« so bili na svetu regije potrjeni in na MGRT posredovani naslednji projekti, v sklopu katerih bomo v letu 2021 opravljali aktivnosti koordinacije med občinami prijaviteljicami in resornimi ministrstvi ter SVRK-om.

Naziv projekta	Nosilec projekta
Obrtna cona Kidričevo	Občina Kidričevo
Poslovna cona Majšperk - Breg	Občina Majšperk
Ureditev OC – IV. faza	Občina Markovci
Podjetno nad izzive - PONI	MRA v sodelovanju z partnerji v regiji Podravje
Gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostne mobilnosti v Spodnjem Podravju	Mestna občina Ptuj
Gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostne mobilnosti na relaciji Trate-Lenart-Ptuj : Destrnik - Ptuj	Občina Destrnik
Odvajanje in čiščenje odpadnih voda v porečju Drave – Občina Hajdina	Občina Hajdina
Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju Drave – Mestna občina Ptuj	Mestna občina Ptuj
Obvoznica Kidričevo	Direkcija RS za ceste

2.3 Izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov

Tabela 3: Izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
<p>Izvajanje regijskih projektov in sodelovanje pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izvedba svetovanj občinam pri izvajanju postopkov javnih razpisov, javnih naročil in javno-zasebnega partnerstva v okviru teh projektov (individualni sestanki); ➤ Informiranje vseh 16 občin na območju Spodnjega Podravja, razvojnih institucij in partnerjev o razpisih za dodeljevanje sredstev iz naslova regionalnih spodbud; ➤ Pridobivanje in posredovanje dodatnih pojasnil; ➤ Izvedba svetovanja posameznim občinam pri identifikaciji projektov; ➤ Organizacija in izvedba delavnice o predstavitvi razpisne dokumentacije namenjene občinam; ➤ Svetovanja glede ustreznosti pripravljenih projektov za prijavo na razpise; ➤ Izvedba usklajevalnih sestankov z nosilnim subjektom regionalnega razvoja v regiji (MRA); ➤ Pomoč pri izpolnjevanju razpisne dokumentacije in pripravi investicijske dokumentacije (DIIP-i, IP-ji in analiz stroškov in koristi,..); ➤ Pridobivanje dodatnih informacij s strani pristojnih služb glede priprave projektnih predlog in prijav na javne razpise; ➤ Pregled ustreznosti projektov z nacionalnimi usmeritvami in prioritetami regije; ➤ Priprava vsebin, ki se nanašajo na regionalni razvoj; ➤ Priprava nabora prioriternih projektnih predlogov regije; ➤ Vodenje korespondence; ➤ Pomoč pri pripravi dokumentacije za projektne predloge; ➤ Informiranje o aktualnih novicah; ➤ Aktivno sodelovanje z LAS-i v Spodnjem Podravju.

2.3.1 Priprava investicijske dokumentacije na področju javnih financ

V letu 2021 bo ZRS Bistra Ptuj svoje aktivnosti usmerila tudi v pripravo investicijske dokumentacije za občine Spodnjega Podravja in sicer v skladu z **Uredbo o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ**. Uredba se uporablja pri pripravi in obravnavi investicijske dokumentacije ter načrta razvojnih programov. Na tej podlagi se sprejemajo odločitve o:

- investicijah v nakup, gradnjo, posodobitev, rekonstrukcijo in investicijsko vzdrževanje osnovnih sredstev (objektov, opreme, zemljišč, nematerialnega premoženja, blagovnih rezerv, strateških zalog);
- drugih investicijah, ki prispevajo k trajnostnemu razvoju družbe, blaginji in kakovosti življenja državljanov Republike Slovenije (na primer izobraževanje, raziskovanje in razvijanje);
- investicijah, ki zahtevajo državna poročstva;
- ukrepah, ki imajo pomembne finančne posledice na proračun (predpisi in drugi ukrepi).

Mejne vrednosti, ki določajo pripravo in obravnavo posamezne vrste investicijske dokumentacije, so:

- za investicijske projekte z ocenjeno vrednostjo med 300.000 in 500.000 eurov najmanj dokument identifikacije investicijskega projekta;
- za investicijske projekte nad vrednostjo 500.000 eurov dokument identifikacije investicijskega projekta in investicijski program;
- za investicijske projekte nad vrednostjo 2.500.000 eurov dokument identifikacije investicijskega projekta, predinvesticijska zasnova in investicijski program;
- za investicijske projekte pod vrednostjo 300.000 eurov je treba zagotoviti dokument identifikacije investicijskega projekta, in sicer:
 - a. pri tehnološko zahtevnih investicijskih projektih;
 - b. pri investicijah, ki imajo v svoji ekonomski dobi pomembne finančne posledice (na primer visoki stroški vzdrževanja);
 - c. kadar se investicijski projekti (so)financirajo s proračunskimi sredstvi.

Pri projektih z ocenjeno vrednostjo pod 100.000 eurov se vsebina investicijske dokumentacije lahko ustrezno prilagodi (poenostavi), vendar mora vsebovati vse ključne prvine, potrebne za odločanje o investiciji in zagotavljanje spremljanja učinkov.

Če gre za več podobnih investicij ali druge smiselno povezane posamične ukrepe manjših vrednosti oziroma aktivnosti, ki so po vsebini, zasnovi in obsegu zaključena celota, se jih lahko združi v program (načrt investicijskega vzdrževanja, izobraževanja, socialnega varstva in podobno), za katerega veljajo isti postopki in merila kot za posamičen investicijski projekt.

Če je bila izdelana in potrjena predinvesticijska zasnova za celovit projekt in so cilji in ključne predpostavke iz celovitega projekta ostali nespremenjeni, ni treba ponovno izdelovati predinvesticijske zasnove za posamezne investicijske projekte, čeprav njihova ocenjena vrednost presega 2.500.000 eurov.

2.3.2 Kohezijska politika do 2023 (2020-n+3)

Evropska komisija je opredelila 11 tematskih ciljev, znotraj katerih bodo lahko tudi v letu 2021 države članice financirale ukrepe evropske kohezijske politike in ki prispevajo k skupnemu doseganju ciljev Strategije EU 2020:

1. Krepitev raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij
2. Izboljšanje dostopa do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter povečanje njihove uporabe in kakovosti
3. Povečanje konkurenčnosti malih in srednjih podjetij ter kmetijskega sektorja (za EKSRP) ter sektorja ribištva in akvakulture (za ESPR)
4. Podpora prehodu na nizkoogljično gospodarstvo v vseh sektorjih
5. Spodbujanje prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanja in obvladovanja tveganj
6. Varstvo okolja in spodbujanje učinkovite rabe virov

7. Spodbujanje trajnostnega prometa in odprava ozkih grl v ključnih omrežnih infrastrukturah
8. Spodbujanje zaposlovanja in mobilnosti delovne sile
9. Spodbujanje socialnega vključevanja in boja proti revščini
10. Vlaganje v spretnosti, izobraževanje ter vseživljenjsko učenje
11. Izboljšanje institucionalnih zmogljivosti in učinkovita javna uprava

V letu 2021 si bo ZRS Bistra Ptuj prizadevala za čim uspešnejše črpanje sredstev iz naslova evropske kohezijske politike. Aktivnosti bodo usmerjene v pripravo vsebin, ki bodo omogočale izvedbo najpomembnejših regijskih projektov na območju Spodnjega Podravja. Financiranje iz sredstev kohezijske politike bo tudi v letu 2021 potekalo iz naslova treh evropskih skladov.

Sredstva **Evropskega sklada za regionalni razvoj** in **Evropskega socialnega sklada** so namenjena predvsem vlaganjem v raziskave in razvoj, krepitvi in razvoju človeških virov, vlaganjem v izobraževalni sistem in sistem usposabljanja za hitrejši prehod na trg dela, spodbujanju podjetništva, zagonu novih podjetij, internacionalizaciji, razvoju novih poslovnih modelov za mala in srednja podjetja ter posledično ustvarjanju novih delovnih mest. Vlaganja so usmerjena v področja, ki imajo jasen tržni potencial, povečujejo dodano vrednost in bodo prispevala k večji dostopnosti do finančnih virov. S spodbudami bo Slovenija ustvarila pogoje za dolgoročno stabilno okolje, kar bo, upoštevajoč družbene izzive (demografska gibanja, pritiski na okolje, dostop do hrane, itd.), spodbudilo razvoj novih, kakovostnih delovnih mest in ohranjanje obstoječih s spremenjeno strukturo gospodarstva.

Vlaganja bodo tudi v letu 2021 prednostno usmerjena v podporo t.i. mehkim vsebinam in bodo zagotavljala ustrezno kombinacijo ukrepov, ki bo združevala investicije v človeške vire, aktivacijo, mobilnost, raziskave, razvoj in inovacije ter v večjo energetsko in snovno učinkovitost. Regijske projekte bo mogoče financirati v okviru opredeljenih vsebinskih prednostnih osi in na podlagi razdelitve na Vzhodno in Zahodno kohezijsko regijo.

Kohezijski sklad financira ključne projekte na področju prometne infrastrukture in uveljavljanja okoljskih standardov ter s tem najmanj razvitim državam članicam pomaga pri vključevanju na enotni trg EU. Do podpore Kohezijskega sklada so upravičene države EU, katerih bruto nacionalni dohodek (BND) na prebivalca ne dosega 90 % povprečja Unije. Kohezijski sklad podpira naložbe za izpolnjevanje okoljevarstvenih standardov, energetske projekte, ki prispevajo k varstvu okolja, ter naložbe v vseevropska prometna omrežja, sisteme mestnega prevoza in nizkoogljicne prometne sisteme. Kohezijski sklad bo prvič namenil sredstva tudi instrumentu za povezovanje Evrope – za konkurenčen in trajnosten prometni sistem v Evropi.

2.3.3 Slovenija v programih Evropskega teritorialnega sodelovanja v obdobju 2014–2020 - programi Interreg

Tudi v letu 2021 se bo ZRS Bistra Ptuj aktivno vključevala v pripravo in prijavo v okviru dveh ciljev evropske kohezijske politike: »naložbe v rast in delovna mesta« ter »evropsko teritorialno sodelovanje«. Oba cilja ostajata glavna mehanizma, s katerima si bo Evropska unija prizadevala izpolniti cilje strategije Evropa 2020 za pametno, trajnostno in vključujočo rast s pomočjo ustvarjanja rasti in novih delovnih mest, obvladovanja podnebnih sprememb in energetske odvisnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti.

Glavnina evropskih sredstev iz tega naslova je že porabljenih, zato bodo aktivnosti v letu 2021 usmerjene v izvedbo pridobljenih projektov, ter načrtovanju projektov za novo programsko obdobje.

2.4 Sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev

Tabela 4: Sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Sodelovanje in podpora pri delovanju sveta, regijske razvojne mreže in območnih razvojnih partnerstev	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obveščanje članov Območnega razvojnega sveta Spodnje Podravje o aktualnih temah s področja kohezijske, regionalne in lokalne politike ter regionalnih spodbudah; ➤ Izvedba sej Območnega razvojnega partnerstva oz. Območnega razvojnega sveta Spodnje Podravje ➤ Priprava gradiv članom Območnega razvojnega sveta Spodnje Podravje (po poslovniku) za vse izvedene seje ORS Spodnje Podravje; ➤ Priprava predlogov sklepov za seje območnega razvojnega sveta Spodnje Podravje; ➤ Vodenje korespondence vseh sej Območnega razvojnega sveta Spodnje Podravje (zapisniki, vabila, gradiva, sklepi,...); ➤ Udeležba na sejah Razvojnega sveta Kohezijske regije Vzhodna Slovenija; ➤ Udeležba na sejah Sveta Podravske regije, Regionalnega razvojnega sveta in odborih.

2.5 Obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov

Tabela 5: Obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Obveščanje, splošno svetovanje, popis projektnih idej ter usmerjanje razvojnih partnerjev v regiji pri oblikovanju, prijavi na razpise in izvedbi regijskih projektov	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obveščanje in informiranje lokalnih skupnosti, razvojnih institucij in drugi subjektov na območju Spodnjega Podravja o aktualnih razpisih; ➤ Pomoč lokalnim skupnostim pri oblikovanju projektnih idej (od identifikacija ideje, preko priprave prijave, in njenih ključnih sestavnih delov, ocenjevanja prijav, izvajanja projekta, spremljanja in poročanja ter končne evalvacije kot generatorja idej za nadaljnje projekte); ➤ Pridobivanje dodatnih pojasnil s strani nacionalnih organov in posredovanje le teh do lokalnih skupnosti; ➤ Izpeljava svetovanj in pomoč pri pripravi regionalnih projektov za vsa področja ORP Spodnje Podravje in RRP za Podravje, ki so predmet razpisov; ➤ Organizacija in izvedba usklajevalnih sestankov z namenom oblikovanja projektnih idej za regijske projekte; ➤ Seznanjanje in obveščanje lokalnih skupnosti in drugih relevantnih subjektov o aktualnih zadevah na področju regionalnega razvoja, zakonodaje in drugih aktualnih zadevah; ➤ Seznanjanje ostale zainteresirane javnosti (podjetja, ZRSZ,...) na Obveščanje območju Spodnjega Podravja s potencialnimi projektnimi predlogi; ➤ Priprava informativnih sestankov z namenom predstavitev razpisov;

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Načrtovanje regionalnega razvoja po posameznih vsebinskih področjih (projektne ideje z usmerjanjem partnerjev v regijske projekte); ➤ Usklajevanje regionalnih razvojnih aktivnosti med lokalnimi partnerstvi; ➤ Zbiranje sredstev iz lokalnih virov za financiranje razvojnih nalog na letni ravni; ➤ Pripravljena mnenja ob prijavi projektov na razpise, glede njihove skladnosti z RRP; ➤ Poročanje lokalnim partnerstvom za potrebe spremljanja regionalnih razvojnih nalog.
--	---

2.5.1 Posebni ukrepi za razvoj Haloz – obmejno območje Haloz

Zaradi posebne skrbi za celovito obravnavo problemskega območja Haloz je bila 14. 5. 2015 ustanovljena Delovna skupina vlade za pripravo konkretnih ukrepov za celostni razvoj območja Haloz (vladna delovna skupina), katere del je tudi ZRS Bistra Ptuj. Naloga ustanovljene delovne skupine vlade je bila pripraviti konkretne ukrepe za celovit razvoj območja Haloz. Tako je bil pripravljen Razvojni program za območje Haloz, ki zajema 7 občin iz tega območja, ter Osnutek predloga zakona o razvojni podpori za Haloze za obdobje 2016-2022, ki ga je pripravila ZRS Bistra Ptuj. Cilj Osnutka predloga zakona je s programskim pristopom in zagotovitvijo finančnih sredstev za razvojno podporo območju Haloz iz novih in že obstoječih programov ustvariti pogoje za začetek prestrukturiranja in razvojnega dohitevanja drugih slovenskih območij ter ublažiti posledice razvojnega zaostanka. Zakon utrjuje načela socialne države s spodbujanjem skladnega regionalnega razvoja in prestrukturiranja gospodarstva v regiji, ki je soočena z velikimi strukturnimi problemi.

Slika 3: Občine v Halozah

Vira: Statistični urad Republike Slovenije in Geodetska uprava Republike Slovenije

S tem so bili pripravljene dokumenti, na osnovi katerih bi lahko občine iz območja Haloz, bile deležne posebnih ukrepov razvojne podpore in bi omogočili spodbujanje konkurenčnosti in razvoja območja Haloz. V letu 2016 smo bili v okviru Delovne skupine vlade za pripravo konkretnih ukrepov za celostni razvoj območja Haloz, uspešni za realizacijo ukrepov iz naslova kmetijske politike. ZRS Bistra Ptuj bo tudi v letu 2021 svoje aktivnosti, v okviru Delovne skupine vlade za pripravo konkretnih ukrepov za celostni razvoj območja Haloz, usmerila v nadgradnjo ukrepov, ki bi doprinesli posebno obravnavo območja Haloz tudi s strani drugih resornih ministrstev, predvsem kar zadeva pridobitev dodatne finančne podpore bodisi iz naslova kohezijske politike bodisi iz državnega proračuna.

Posebna pozornost v letu 2021 bo namenjena aktivnemu sodelovanju pri pripravi spremembe Uredbe o izvajanju endogene regionalne politike, ki se spreminja oz. dopolnjuje v delu, ki se nanaša na pogoje ter postopke financiranja na obmejnih problemskih območjih, kamor spada celotno območje haloških občin.

Uredba o določitvi obmejnih problemskih območij (Uradni list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17 in 101/20)
V skladu s 4. členom Uredba o določitvi obmejnih problemskih območij (Uradni list RS, št. 22/11, 97/12, 24/15, 35/17 in 101/20) med obmejnimi problemskimi območji na območju Spodnjega Podravja spadajo naslednje občine: Cirkulane, Dornava, Majšperk, Podlehnik, Videm, Zavrč in Žetale.

2.5.2 Spodbujanje in razvoj podjetništva ter kulture inovativnosti

V Spodnjem Podravju ZRS Bistra Ptuj izvaja sistematično promocijo in svetovanje podjetnikom, vključno s promocijo regije in spodbujanje investicij v regiji ter izvajanje regijskih programov internacionalizacije gospodarstva.

S spremembo Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja v letu 2016, je predlagatelj tega – MGRT, sledil ciljem krepitve razvojne moči regij na podlagi lastnih razvojnih potencialov in globalnih priložnosti. Med te cilje je vključil povečanje gospodarskega, okoljskega in družbenega kapitala v razvojnih regijah ter povečanje njegove učinkovitosti v smislu konkurenčnosti gospodarstva, kakovosti življenja in trajnostne rabe naravnih virov.

Mnenje predlagatelja, MGRT je, da **Slovenija vsekakor potrebuje močnejše regionalne razvojne agencije**, kakor jih ima zdaj, če želi, da bodo njene regije konkurenčne tistim v sosednjih državah. Njihova naloga mora biti po eni strani **uvajanje sodelovanja in zastopanja slovenskega gospodarstva in slovenske kulture** v širšem prostoru EU. Po drugi strani pa morajo po svoji mreži razvojnih agencij in centrov poskrbeti tudi za obvladovanje razvoja regij in problemskih območij v regiji.

ZRS Bistra Ptuj bo tudi v letu 2021 nadaljevala aktivnosti v sklopu subjekta inovativnega podpornega okolja, ki v Spodnjem Podravju deluje od leta 2014, v obliki mrežnega podjetniškega inkubatorja za sistematično promocijo, svetovanje in inkubacijo podjetniških idej inovativnih posameznikov.

Znotraj spodbujanja in razvoja podjetništva ter kulture inovativnosti, bo ZRS Bistra Ptuj nadaljevala z:

- programom za promocijo podjetništva Start:up in program podjetniškega inkubatorja za celotno območje Spodnjega Podravja,
- vzpostavitvijo SocioLaba, mrežnega inkubatorja za socialno podjetništvo,
- privabljanjem tujih in domačih investitorjev na območje Spodnjega Podravja,
- rednimi srečanji s podjetji Spodnjega Podravja,
- spodbujanjem inoviranja podjetij na območju Spodnjega Podravja,
- vzpostavitvijo in vzdrževanje programa za coworking, »medgeneracijsko mreženje, izmenjavo in sodelovanje«.

2.5.2.1 SPOT točka pri ZRS Bistra Ptuj

REPUBLIKA SLOVENIJA

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SKLAD ZA
REGIONALNI RAZVOJ

ZRS Bistra Ptuj bo tudi v letu 2021 opravljala naloge SPOT (prej VEM) točke, preko katerih stranke vlagajo vloge za registracijo (ustanovitev, vpis sprememb, izbris) gospodarskih družb in drugih subjektov vpisa v sodni register ter njihovih delov ter vloge za registracijo samostojnih podjetnikov in njihovih delov.

Preko točk VEM lahko stranke vlagajo tudi vloge za prijavo davčnih podatkov, vloge za prijavo v obvezna socialna zavarovanja in vloge za pridobitev obrtnega dovoljenja.

ZRS Bistra Ptuj bo v letu 2021 nadaljevala z opravljanjem sledečih naloge VEM točke, za delujoča podjetja, potencialne podjetnike in mlade iz celotnega območja Spodnjega Podravja:

- o storitve portala e-VEM – izvajanje e-VEM registracij samostojnega podjetnika posameznika (s.p.-ja) in družbe z omejeno odgovornostjo;
- o izvajanje podpornih storitev za vse ciljne skupine MSP (malih in srednjih podjetij) in potencialnih podjetnikov v Republiki Sloveniji na lokalnem nivoju;
- o animiranje in informiranje lokalnih partnerjev in ostalih končnih uporabnikov;
- o enostavnejše oblike usposabljanj;
- o razvoj in vzpostavljanje območnih in projektnih razvojnih partnerstev;
- o promocija uporabe elektronskega poslovanja v lokalnem okolju;
- o izvajanje drugih promocijskih aktivnosti s področja podjetništva;
- o sodelovanje v drugih lastnih projektih ZRS Bistra Ptuj s področja pospeševanja podjetništva;
- o druge aktivnosti za podporo podjetništva na lokalni ravni.

V okviru VEM točke letno posredujemo podjetnikom preko 68 informacijskih paketov na temo podjetništva, izvedemo več informativno-promocijskih in tematskih delavnic za potencialne podjetnike in podjetnike ter opravimo preko 800 osnovnih svetovanj na temo (ustanovitev podjetja, potrebna dokumentacija, vodenje poslovnih knjig, prijave v obvezno zavarovanje,...). Izvajanje postopkov registracije in postopkov statusnih sprememb za s.p. in d.o.o. preko sistema e-VEM letno preseže 1.500 vlog.

2.6 Prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja

Tabela 6: Prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Prenos znanja in dobrih praks regionalnega razvoja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ažuriranje spletnih strani; ➤ Informiranost javnosti preko elektronskih biltenov in socialnih omrežij (Kohezijski e-kotiček, bistro novice.).

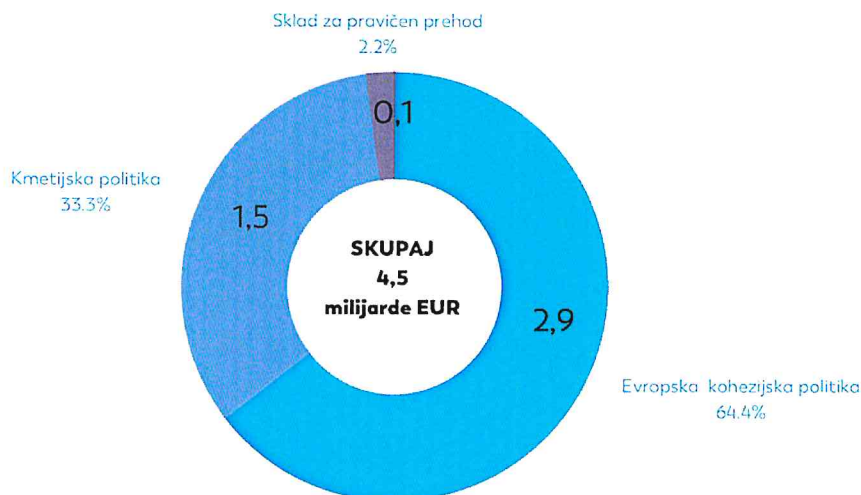
2.7 Pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena Zakona, kadar jih izvaja Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja

Tabela 7: Pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena Zakona, kadar jih izvaja Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja

Razvojna naloga	Načrtovane aktivnosti
Pomoč pri izvajanju regijskih finančnih shem iz prvega odstavka 19. člena Zakona, kadar jih izvaja Javni sklad Republike Slovenije za regionalni razvoj in razvoj podeželja	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obveščanje in informiranje vehi relevantnih subjektov o možni vključitvi v obstoječo regijsko garancijsko shemo Podravja; ➤ Obveščanje in informiranje podjetij in ostali relevantni subjekti o regijskih finančnih shemah; ➤ Udeležba predstavnika ZRS Bistra Ptuj na posvetih v okviru Regijske štipendijske sheme za Podravje; ➤ Redno obveščanje podjetij in ostalih relevantnih subjektov o razpisu štipendijskih shem.

3. Strateška izhodišča evropske kohezijske politike 2021-2027 in instrumenta NEXT GENERATION EU

Slovenija je bila pri pogajanjih o večletnem evropskem proračunu, ki so bila zaključena 21. 7. 2020 v Bruslju, uspešna, saj ostaja neto prejemnica. V prihodnjih sedmih letih naj bi Slovenija po ocenah v okviru svoje nacionalne ovojnice prejela 2,9 milijarde evrov na področju kohezijske politike, 1,5 milijarde evrov sredstev v okviru skupne kmetijske politike in 100 milijonov iz Sklada za pravičen prehod.

Vir: <https://www.eu-skladi.si/sl/po-2020>

Voditelji držav članic EU so 21. julija 2020 potrdili večletni finančni okvir EU za obdobje 2021-2027 (1074 milijard evrov) in nov instrument za okrevanje, NextGenerationEU (750 milijard evrov). S tem so voditelji vlad in držav EU v Evropskem svetu sledili predlogom Evropske komisije, ki je za odpravljanje gospodarske in socialne škode zaradi pandemije koronavirusa, zagon evropskega gospodarstva ter ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest v instrumentu za okrevanje NextGenerationEU predvidela nepovratna sredstva in posojila za pomoč državam članicam.

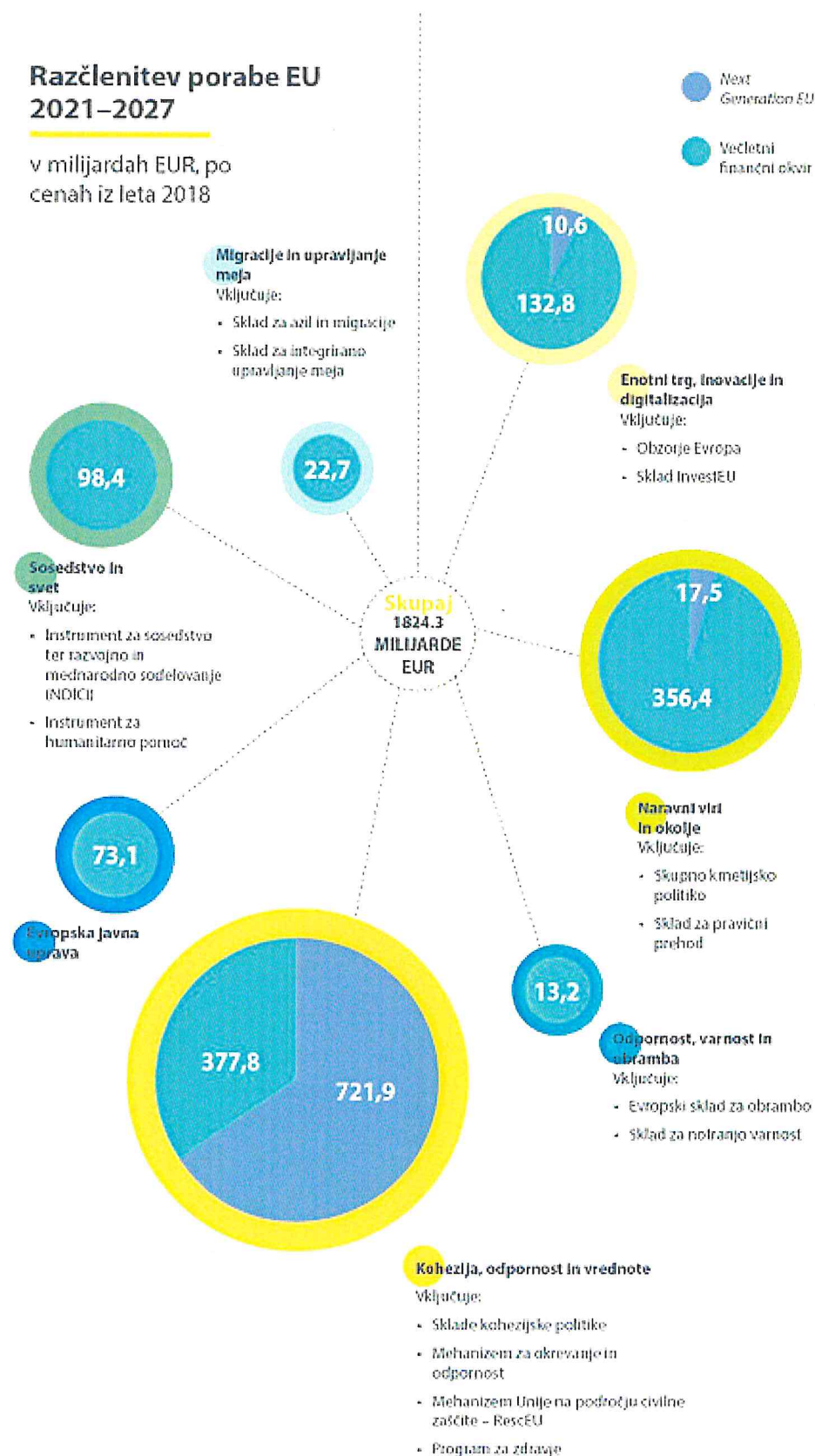
Slika 4: Proračun EU 2021-2027 in načrt okrevanja

Infografika – Proračun EU 2021–2027 in načrt okrevanja

Vir: <https://www.eu-skladi.si/sl/po-2020>

Slika 5: Razčlenitev porabe EU 2021-2027

Vir: <https://www.eu-skladi.si/sl/po-2020>

Slika 6: Povečanje naložb v podnebni in digitalni prehod

Povečanje naložb v podnebni in digitalni prehod

Vključevanje podnebnih ukrepov:

Cilj: 30 % skupne porabe v okviru vseh

Vključevanje digitalizacije

Poraba za digitalno preobrazbo v okviru vseh programov

Povečanje proračuna za:

- Program za digitalno Evropo
- Instrument za povezovanje Evrope (digitalni sklop)

Rezerva za prilagoditev na brexit

5 milijard EUR

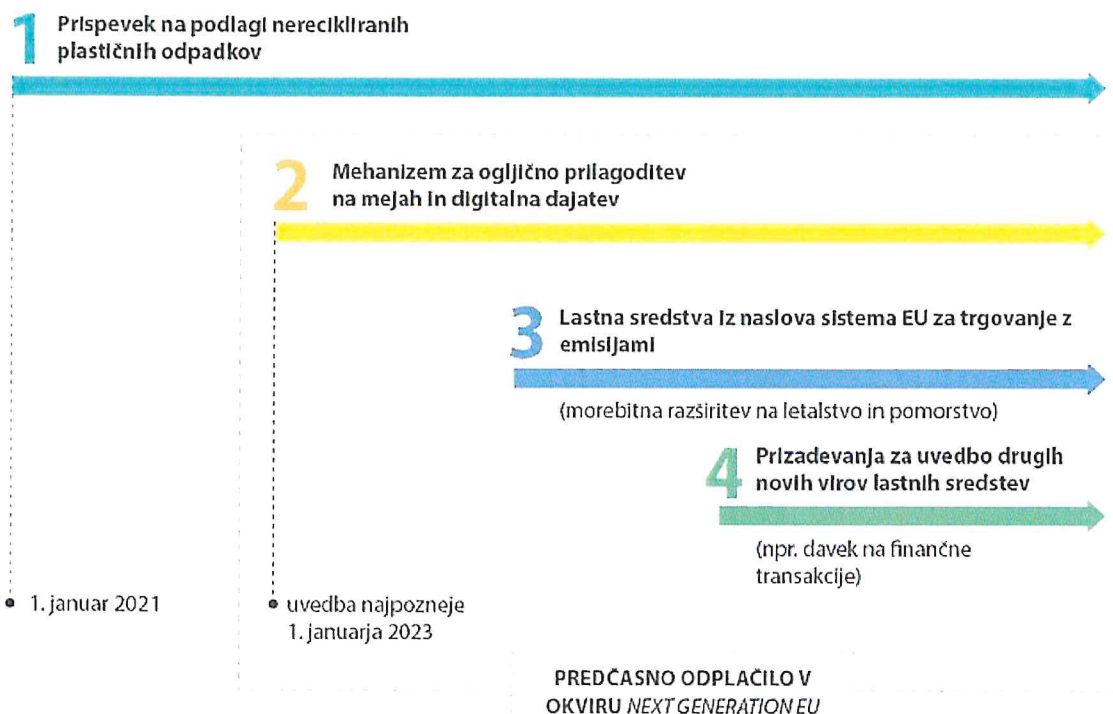
za podporo **državam članicam** in **gospodarskim sektorjem**, ki jih je brexit prizadel najhuje

Vir: <https://www.eu-skladi.si/sl/po-2020>

Slika 7: Novi viri lastnih sredstev

Novi viri lastnih sredstev

Štiristopenjski pristop:

© Evropska unija, 2020
Reprodukcija je dovoljena ob navedbi vira.

Vir: <https://www.eu-skladi.si/sl/po-2020>

Države članice v okviru programiranja pripravijo paket dokumentov, ki ga sestavljajo:

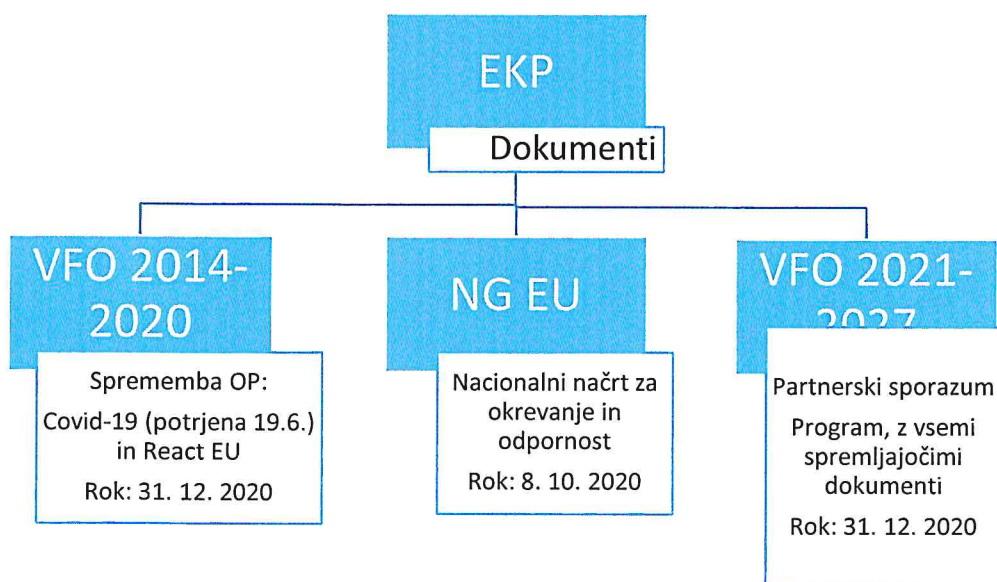
- programski dokumenti, tj. dokumenti, na podlagi katerih se sredstva Sloveniji dodelijo v deljeno upravljanje. To sta program (trenutno operativni program) in sporazum o partnerstvu (kot samostojni dokument ali del programa);
- dokumenti (strategije, akcijski načrti, resolucije ipd.) in predpisi, ki zagotavljajo izpolnjevanje tematskih omogočitvenih pogojev;
- opisi izpolnjevanja horizontalnih omogočitvenih pogojev;
- predloge za poenostavljene oblike stroškov.

Služba Vlade RS za razvoj in evropsko kohezijsko politiko, organ upravljanja za evropske strukturne sklade in Kohezijski sklad, ocenjuje, da začetek priprave predloga programa ni smiseln, dokler ne bodo končana pogajanja v okviru večletnega finančnega okvirja. Takrat bodo znani tudi dokončni razrez sredstev po državah, kohezijskih regijah in skladih, zahtevana osredotočenost sredstev ter višina in način obračunavanja nacionalnega prispevka. Ob tem pa je treba izpeljati vse pripravljalne aktivnosti, ki bodo podlaga za pripravo programa.

To so predvsem:

- Priprava oziroma prenova dokumentov, ki zagotavljajo izpolnjevanje tematskih omogočitvenih pogojev za tiste posebne cilje, ki so po oceni resornih ministrstev pomembni za financiranje iz sredstev evropske kohezijske politike. Omogočitveni pogoji so prvi pogoj za učinkovito in uspešno izvajanje ukrepov, ker zagotavljajo, da so vsi sofinancirani projekti oziroma programi v skladu s politiko EU.
 - Priprava opisov za vse horizontalne omogočitvene pogoje in nekatere tematske omogočitvene pogoje.
 - Poleg tega bodo na podlagi prispevkov vseh resorjev in partnerjev pripravljena izhodišča za pripravo programa na ravni naložbenih področij in za določitev obsega sredstev po posameznih ciljnih politike
- Dokumenti Evropske komisije**

Slika 8: Kohezijska politika sredi leta 2020

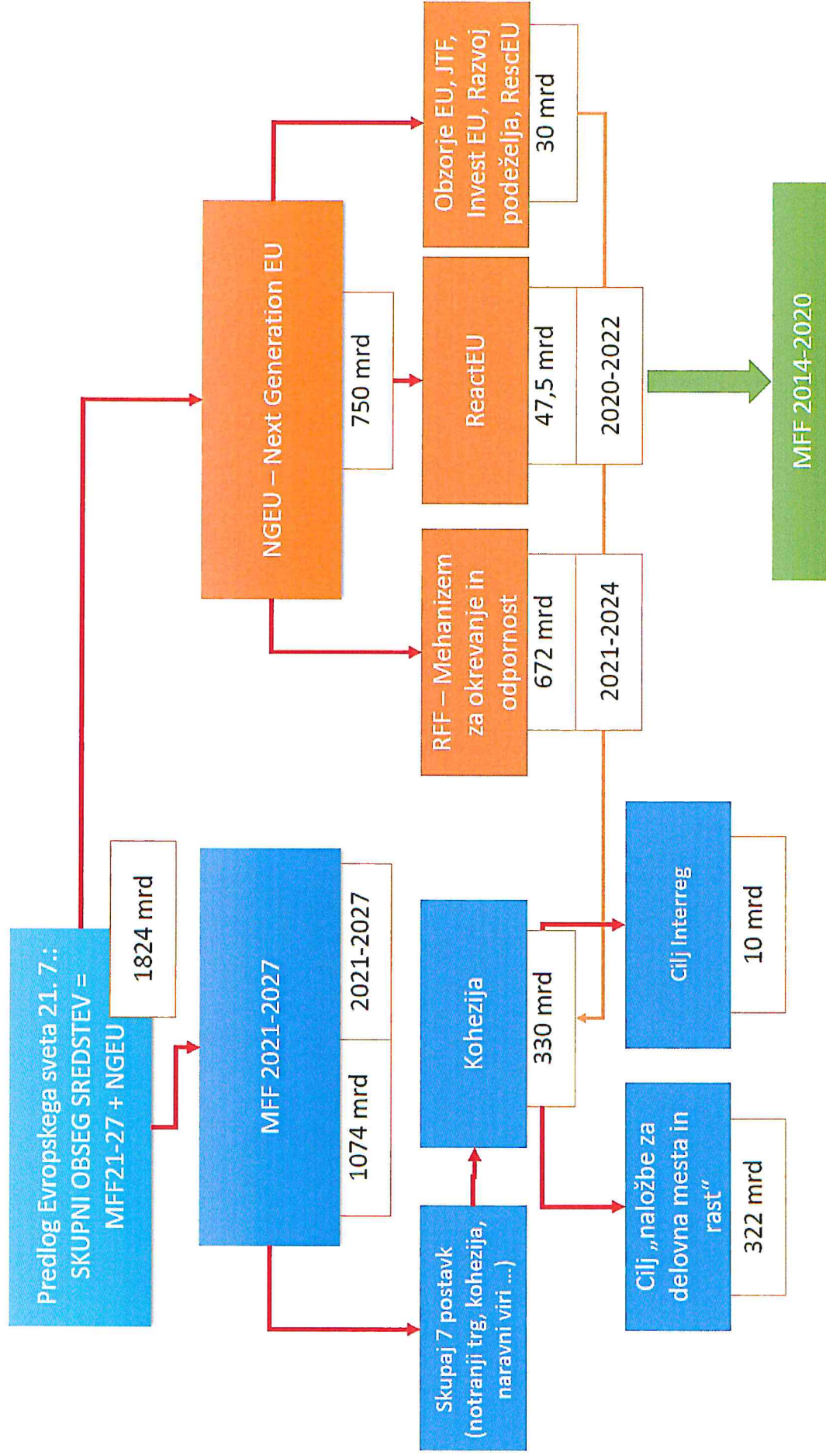
Slika 9: Instrumenti EU

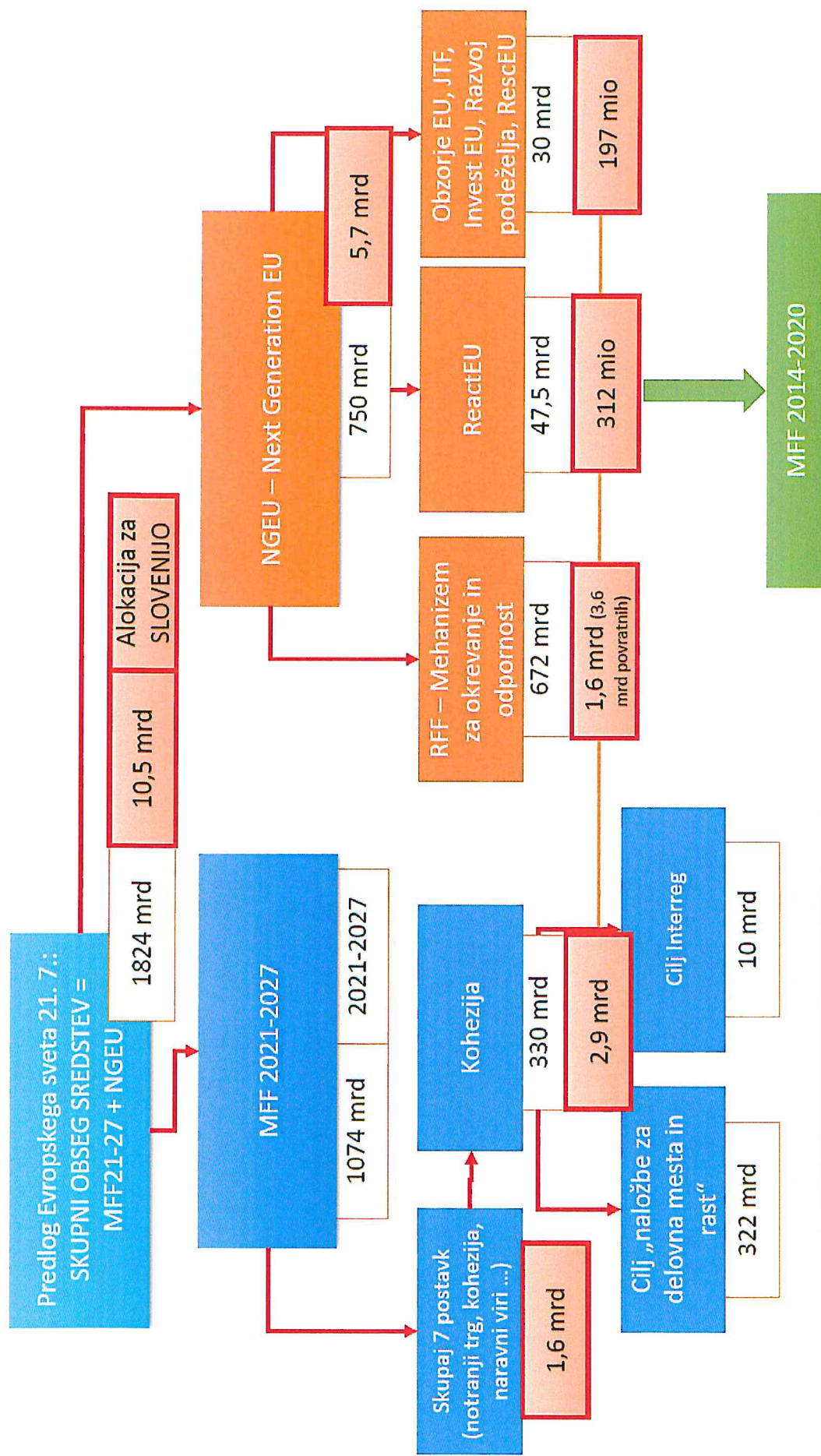

SKUPAJ = 12,2 mrd evrov

Nabor in spremljanje izvajanja pomembnih projektov / programov, ki bodo podprti v okviru posameznih instrumentov.

Slika 10: Predlog Evropskega sveta 21.7.2020: Skupni obseg sredstev MFF21-27 + NGEU

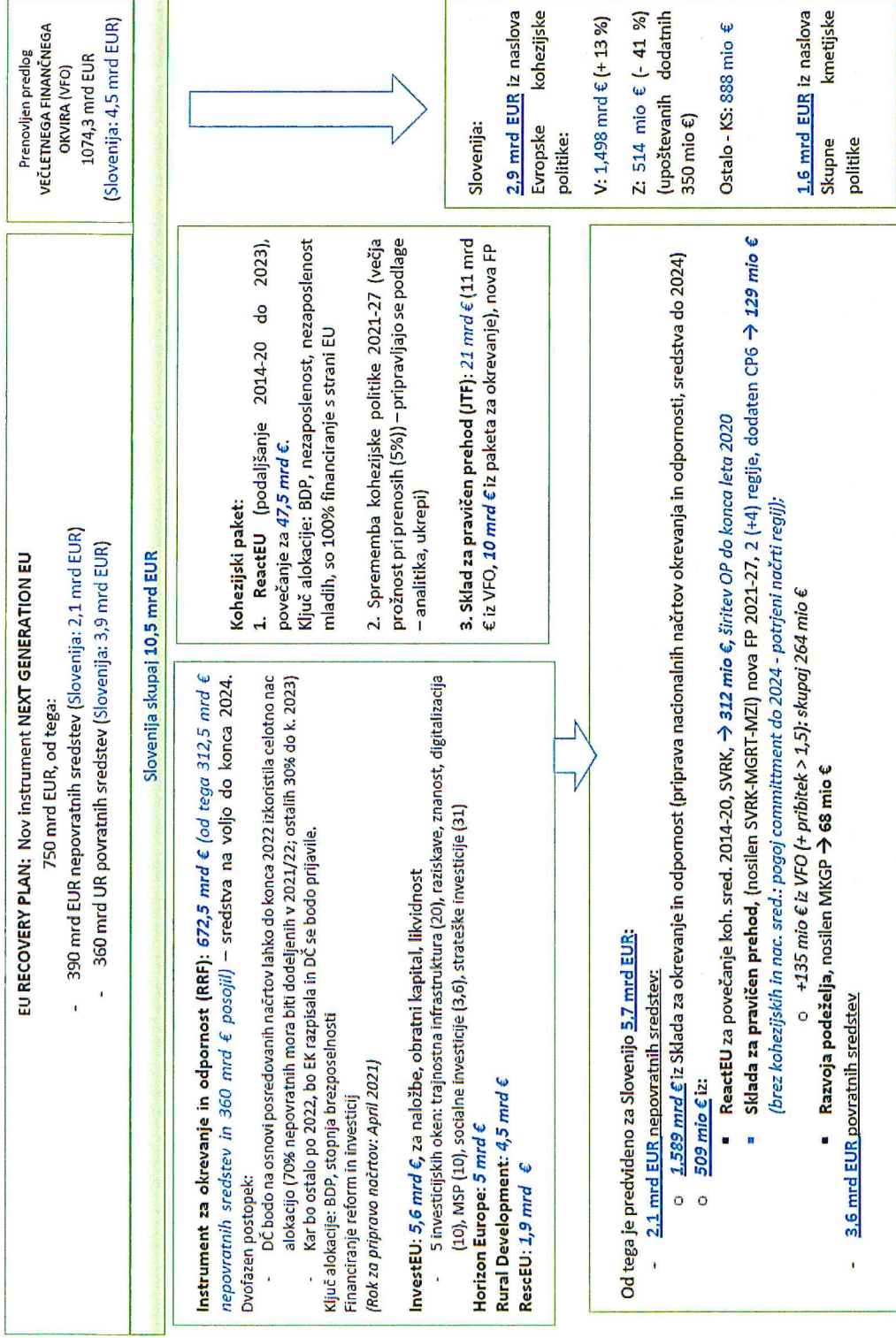

Znanstveno-raziskovalno središče Bistra Ptuj

Skupni obseg sredstev 2021-27		=MFF27+NGEU: 1824 mrd		SLO = 10,5 mrd (6,6 nepovratnih)	
MFF 2021-27		Obdobje porabe: 2021-2027/2030		Alokacija SLO	
Skupaj	1074,3	Skupaj	750	SLO	Obdobje porabe: 2021-2023/2026
1. Enotni trg, inovacije in digitalno		132,78		5,7	2021-2023/2026
ITER	5			360	2,1 + 3,6
Vesoljski program	13,2			360	
Obzorje Evropa	75,9			312,5	
InvestEU	2,8			47,5	
Instrumenta za povezovanje Evrope	28,396			5	
Program za digitalno Evropo	6,76			5,6	
2 Kohzija, odpornost in vrednote	377,768			7,5	
2.a Ekonomska, socialna in teritorialna kohez	330,235	2,9		10	
Naložbe za delovna mesta in rast	322,285			1,9	
Interreg	7,95				
2.b odpornost in vrednote	47,533			0,068	
RescEU	1,1			0,129	
Program za zdravje	1,67				
Ustvarjalna Evropa	1,64				
Pravosodje, pravice in vrednote	0,84				
3 Naravni viri in okolje	356,37	1,6			
SMlad za pravičen prehod - JTF	7,5	0,096			
4 Migracije in upravljanje meja	22,67				
5 Varnost in obramba	13,18				
6 Sosedstvo in svet	96,42				
7 Evropska javna uprava	73,1				
Izven MFF		20,1			
Posebni instrumenti		5			
Npr. Rezerva za Brexit					
Številke so v milijardah EUR.					

NGEU		SLO		Pogoji	
Skupaj	750	390	2,1 + 3,6	2021-2023/2026	30 % sredstev MFF in NGEU mora biti porabljen za poslovne cilje
RescEU	672,5	312,5	360	1,6	Nacionalni načrt za okrevanje in odpornost za 2021-2023 - program reform in naložb. Uredba o RFF.
Obzorje Evropa	47,5			0,312	Sprememba CFR2014-20. Del trenutne perspektive 2014-20.
InvestEU	5				
Razvoj podjetja	5,6			0,068	Za SLO 68 mio €. Uredba o JTF. Za SLO 129 mio €.
JTF	7,5			0,129	
RescEU	1,9				
SLOVENIA					
Nepovratna sredstva	6,6				
MFF-Kohesija	2,9				
MFF-Skupna kmetijska politika	1,6				
NGEU-RFF	1,6				Od tega 96 mio za JTF - skupna alokacija JTF torej 225.
NGEU-ReactEU	0,312				
NGEU-Razvoj podjetja	0,068				312 mio dodatno EXP za trenutno perspektivo.
NGEU-JTF	0,129				
Povratna sredstva	3,6				
NGEU-RIF	3,6				
Drugo	0,3				6,6 nepovratnih + 3,6 povratnih = 10,2 -> očitno še 0,3 drugih virov?
Skupaj	10,5				

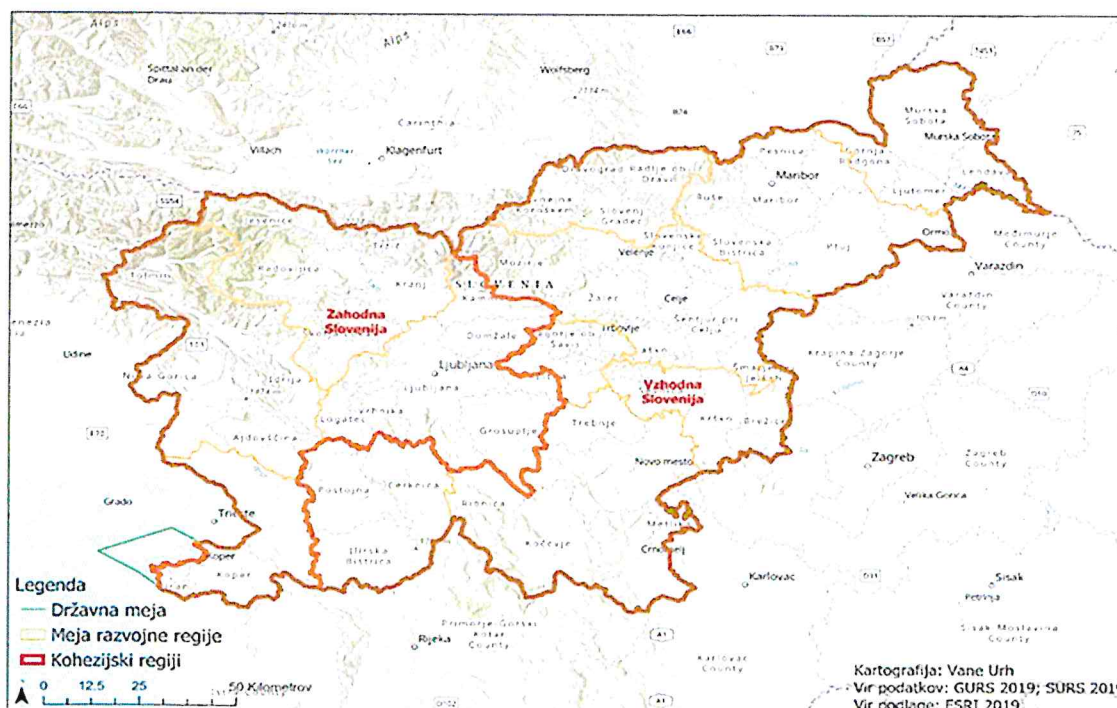
Slika 11: Instrument za okrevanje in odpornost

3.1 Strateška izhodišča evropske kohezijske politike 2021-2027

Pred novo večletno finančno perspektivo na ravni EU in držav članic poteka usklajevanje vsebin, pogojev in meril, vezanih na izvajanje kohezijske politike v obdobju 2021–2027. V Sloveniji poteka priprava pomembnih dokumentov proračunskega in razvojnega načrtovanja (Državni program razvojnih politik, Strategija prostorskega razvoja, OP EKP novelacije Strategije razvoja Slovenije itd.). Navedeni procesi in usklajevanja bodo pomembno vplivali na način porabe in delitev javnih sredstev v obeh kohezijskih regijah, tako v vsebinskem kot finančnem smislu. Sredstva EKP so najpomembnejša razvojna sredstva za regijo, vendar pa ne smemo zanemariti tudi sredstev za spodbujanje regionalnega razvoja, ki jih zagotavlja Republika Slovenija iz državnega proračuna.

	STOPNJA SOFINANCIRANJA – sklepi Evropskega Sveta julij 2020
Manj razvite regije	85%
Regije v tranziciji (2021-2020 manj razvite regije)	70%
Regije v tranziciji	60%
Razvite regije	40%
Kohezijski sklad	85%
Interreg	80%
	N+3

Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o določitvi skupnih določb o Evropskem skladu za regionalni razvoj (v nadaljnjem besedilu: uredba o skupnih določbah) v členu 4(1) opredeljuje, da **Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Evropski socialni sklad + (ESS+), Kohezijski sklad (KS) in Evropski sklad za pomorstvo in ribištvo (ESPR) podpirajo naslednje cilje politike (v nadaljnjem besedilu: CP):**

1. pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe;
2. bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj;
3. bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT;
4. bolj socialna Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic;
5. Evropa, ki je bližje državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud.

Uredba o skupnih določbah v členu 4(2) določa, da ESS, ESS+ in KS prispevajo k ukrepom Unije, ki vodijo h krepitvi njene ekonomske, socialne in teritorialne kohezije v skladu s členom 174 Pogodbe o delovanju Evropske unije z uresničevanjem naslednjih ciljev:

- a) cilja »naložbe za delovna mesta in rast« v državah članicah in regijah, ki ga podpirajo ESRR, ESS+ in Kohezijski sklad; in
- b) cilja »evropsko teritorialno sodelovanje« (Interreg), ki ga podpira ESRR.

Predlogi uredb, ki določajo pravila za koriščenje sredstev posameznih skladov, opredelijo upravičene dejavnosti za financiranje iz določenega sklada, in sicer:

EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ - ESRR podpira naslednje specifične cilje:

(a) *„pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe“ („PO1“), in sicer z:*

- (i) izboljšanjem raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter uvajanjem naprednih tehnologij;
- (ii) uživanjem koristi digitalizacije za državljane, podjetja in vlade;
- (iii) izboljšanjem rasti in konkurenčnosti MSP;
- (iv) razvojem znanj in spretnosti za pametno specializacijo, industrijsko tranzicijo in podjetništvo;

(b) *„bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj“ („PO2“), in sicer s:*

- (i) spodbujanjem ukrepov za energetske učinkovitost;
- (ii) spodbujanjem obnovljivih virov energije;
- (iii) razvojem pametnih energetskih sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni;
- (iv) spodbujanjem prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanjem tveganj in krepitvijo odpornosti na nesreče;
- (v) spodbujanjem trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri;
- (vi) spodbujanjem prehoda na krožno gospodarstvo;
- (vii) spodbujanjem biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanjem onesnaženja;

(c) *„bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT“ („PO3“), in sicer z:*

- (i) izboljšanjem digitalne povezljivosti;
- (ii) razvojem trajnostnega, pametnega, varnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe;
- (iii) razvojem trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo;
- (iv) spodbujanjem trajnostne večmodalne urbane mobilnosti;

(d) *„bolj socialna Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic“ („PO4“), in sicer z:*

- (i) izboljšanjem učinkovitosti trgov dela in dostopa do kakovostne zaposlitve prek razvoja socialnih inovacij in infrastrukture;
- (ii) izboljšanjem dostopa do vključujočih in kakovostnih storitev na področju izobraževanja, usposabljanja in vseživljenjskega učenja prek razvoja infrastrukture;

(iii) izboljšanjem socialno-ekonomske vključenosti marginaliziranih skupnosti, migrantov in zapostavljenih skupin prek celostnih ukrepov, vključno s stanovanjskimi in socialnimi storitvami;

(iv) zagotavljanjem enakega dostopa do zdravstvenega varstva z razvijanjem infrastrukture, vključno z osnovnim zdravstvenim varstvom;

(e) „Evropa, ki je bliže državljanom, in sicer s spodbujanjem trajnostnega in celostnega razvoja mest, podeželja in obalnih območij ter lokalnih pobud“ („PO5“), in sicer s:

(i) spodbujanjem celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulturne dediščine in varnosti v urbanih območjih;

(ii) spodbujanjem celostnega socialnega, gospodarskega in okoljskega lokalnega razvoja, kulturne dediščine in varnosti, vključno s podeželjem in obalnimi območji, tudi prek lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

KS podpira PO2 in specifične cilje v okviru PO3 iz točk (ii), (iii) in (iv) odstavka 1(c).

Oba sklada pa lahko namenjata sredstva tudi za izboljšanje zmogljivosti organov in teles, pristojnih za programe in povezanih z izvrševanjem skladov ter krepitev sodelovanja s partnerji znotraj in zunaj zadevne države članice.

Ob tem je potrebno upoštevati, da se bo večina sredstev ESRR (po trenutnem predlogu 75%) morala usmeriti v financiranje prvega in drugega cilja politik (pametna in zelena Evropa).

EVROPSKI SOCIALNI SKLAD - ESS+ podpira naslednje specifične cilje na področjih politik zaposlovanja, izobraževanja, socialnega vključevanja in zdravja, s čimer prispeva tudi k cilju politike „bolj socialna Evropa za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic“:

(i) izboljšanje dostopa do zaposlitve za vse iskalce zaposlitve, zlasti mlade in dolgotrajno brezposelne, ter neaktivne osebe, spodbujanje samozaposlovanja in socialnega gospodarstva;

(ii) posodabljanje institucij in služb trga dela za oceno in predvidevanje potreb po spretnostih ter zagotavljanje pravočasne in prilagojene pomoči in podpore pri usklajevanju ponudbe in povpraševanja, prehodov in mobilnosti na trgu dela;

(iii) spodbujanje udeležbe na trgu dela, uravnotežene glede na spol, in boljše usklajenosti poklicnega in zasebnega življenja, vključno z dostopom do otroškega varstva in oskrbe za vzdrževane osebe;

(iii bis) spodbujanje prilagajanja delavcev, podjetij in podjetnikov spremembam ter aktivnega in zdravega staranja ter zdravega in dobro prilagojenega delovnega okolja, ki obravnava zdravstvena tveganja;

(iv) povečanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja ter njihove relevantnosti za potrebe trgov dela, da se podpre pridobivanje ključnih kompetenc, vključno z digitalnimi spretnostmi;

(v) spodbujanje enakopravnega dostopa do kakovostnega in vključujočega izobraževanja in usposabljanja ter dokončanja takega izobraževanja in usposabljanja, zlasti za prikrajšane skupine, in sicer od predšolske vzgoje in varstva prek splošnega izobraževanja ter poklicnega izobraževanja in usposabljanja do terciarne ravni ter izobraževanja odraslih, vključno z olajševanjem učne mobilnosti za vse;

(vi) spodbujanje vseživljenjskega učenja, zlasti prožnih možnosti za izpopolnjevanje in prekvalifikacijo za vse, ob upoštevanju digitalnih spretnosti, boljše predvidevanje sprememb in zahtev po novih spretnostih na podlagi potreb trga dela, olajševanje kariernih prehodov in spodbujanje poklicne mobilnosti;

(vii) pospeševanje aktivnega vključevanja za spodbujanje enakih možnosti in aktivne udeležbe ter povečevanje zaposljivosti;

(viii) spodbujanje socialno-ekonomskega vključevanja državljanov tretjih držav in marginaliziranih skupnosti, kot so Romi;

(ix) krepitev enakopravnega in pravočasnega dostopa do kakovostnih, vzdržnih in cenovno ugodnih storitev; posodabljanje sistemov socialne zaščite, vključno s spodbujanjem dostopa do socialne zaščite; izboljšanje dostopnosti, učinkovitosti in odpornosti zdravstvenih sistemov in storitev dolgotrajne oskrbe;

(x) spodbujanje socialnega vključevanja oseb, izpostavljenih tveganju revščine ali socialne izključenosti, vključno z najbolj ogroženimi in otroki;

(xi) odpravljanje materialne prikrajšanosti z zagotavljanjem hrane in/ali osnovne materialne pomoči najbolj ogroženim, vključno s spremljevalnimi ukrepi.

Predlog Uredbe o določitvi skupnih določb v Prilogi IV opredeljuje tematske omogočitvene pogoje, ki so določeni za učinkovito in uspešno izvajanje za vsak specifični cilj.

KOHEZIJSKI SKLAD podpira naslednje:

- a) naložbe v okolje, vključno z naložbami, ki so povezane s trajnostnim razvojem in energijo ter prinašajo okoljske koristi;
- b) naložbe v TEN-T;
- c) tehnično pomoč.

Kohezijski sklad bo podpiral specifične cilje v okviru cilja politike „**bolj zelena, nizkoogljična Evropa s spodbujanjem prehoda na čisto in pravično energijo, zelene in modre naložbe, krožno gospodarstvo, prilagajanje podnebnim spremembam ter preprečevanje in upravljanje tveganj**“, in sicer s:

- (i) spodbujanjem ukrepov za energetske učinkovitost;
- (ii) spodbujanjem obnovljivih virov energije;
- (iii) razvojem pametnih energetskih sistemov in omrežij ter hrambe energije na lokalni ravni;
- (iv) spodbujanjem prilagajanja podnebnim spremembam ter preprečevanjem tveganj in krepitevjo odpornosti na nesreče;
- (v) spodbujanjem trajnostnega gospodarjenja z vodnimi viri;
- (vi) spodbujanjem prehoda na krožno gospodarstvo;
- (vii) spodbujanjem biotske raznovrstnosti, zelene infrastrukture v urbanem okolju in zmanjšanem onesnaženju;

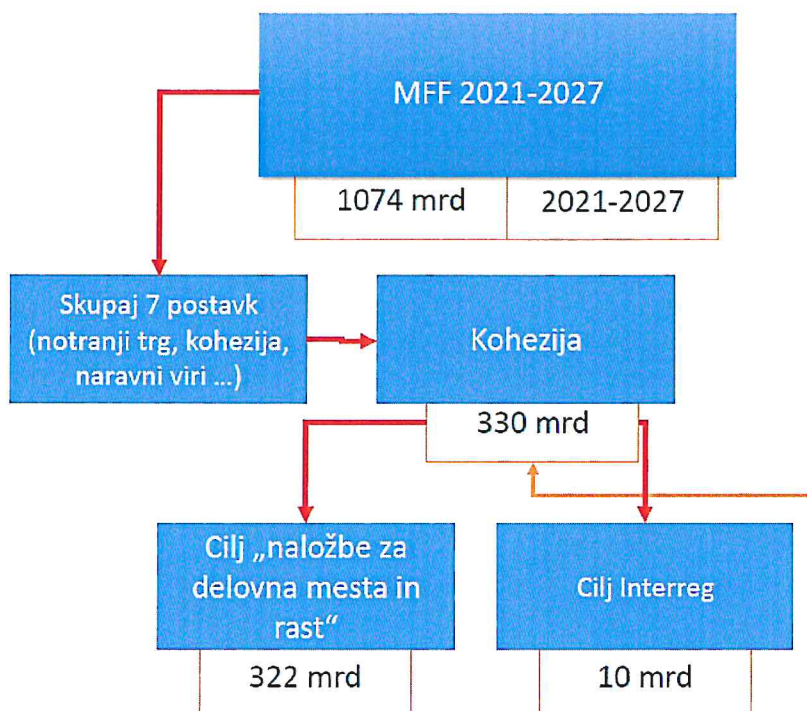
in specifična cilja v okviru cilja politike „**bolj povezana Evropa z izboljšanjem mobilnosti in regionalne povezljivosti IKT**“, in sicer z:

- (ii) razvojem trajnostnega, pametnega, varnega in intermodalnega omrežja TEN-T, ki je odporno na podnebne spremembe;
- (iii) razvojem trajnostne, pametne in intermodalne nacionalne, regionalne in lokalne mobilnosti, ki je odporna na podnebne spremembe, vključno z boljšim dostopom do omrežja TEN-T in čezmejno mobilnostjo;

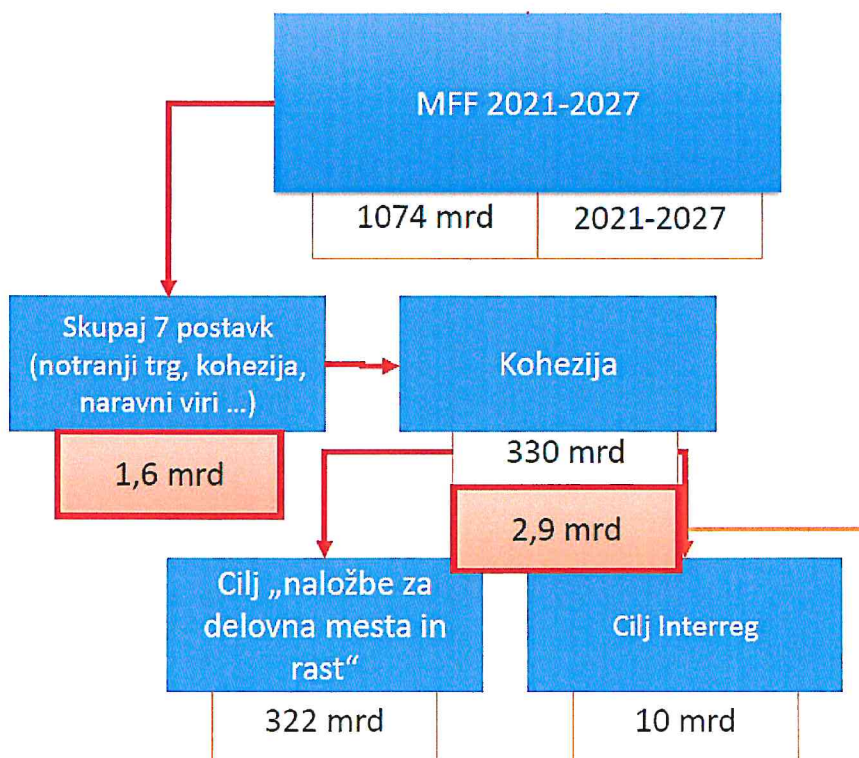
Glede na zgoraj navedene specifične cilje bo Kohezijski sklad lahko podpiral, kadar je to primerno, tudi dejavnosti v okviru cilja naložbe za delovna mesta in rast za:

- (a) izboljšanje zmogljivosti programskih organov in organov, povezanih z izvajanjem skladov;
- (b) krepitev sodelovanja s partnerji znotraj in zunaj dane države članice.

Slika 12: Večletni finančni okvir Evropske kohezijske politike 2021-2027

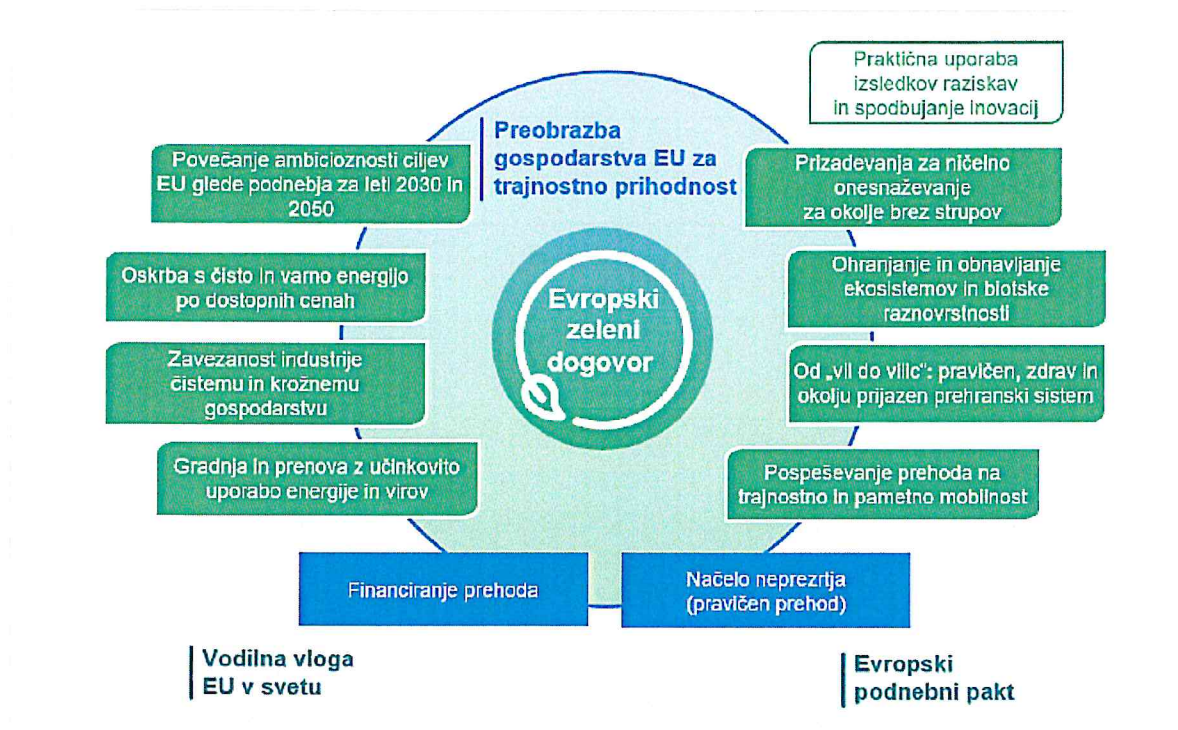
Slika 13: Večletni finančni okvir Evropske kohezijske politike 2021-2027 za Slovenijo

3.2 Evropski zeleni dogovor

Evropski zeleni dogovor je nova strategija za rast, katere cilj je preobraziti EU v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, ki v letu 2050 ne bo ustvarjalo nobenih neto emisij toplogrednih plinov in v katerem bo rast ločena od rabe virov.

Slika 14: Evropski zeleni dogovor

Vir: SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU SVETU, SVETU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU IN ODBORU REGIJ, Evropski zeleni dogovor

3.2.1 Preobrazba gospodarstva EU za trajnostno prihodnost

Za uresničitev evropskega zelenega dogovora je potreben ponoven preudarek o politikah za oskrbo celotnega gospodarstva s čisto energijo, industrijo, proizvodnjo in potrošnjo, infrastrukturo velikega obsega, promet, prehrano in kmetijstvo, gradbeništvo, obdavčenje in socialne ugodnosti. Izpolnitev zastavljenih ciljev zahteva nujno povečanje vrednosti, ki se pripisuje zaščiti in obnovi naravnih ekosistemov, trajnostni rabi virov in izboljšanju zdravja ljudi. Tu so še posebej potrebne spremembe, ki bodo povzročile preobrazbo, ki bo gospodarstvu, družbi in naravnemu okolju EU potencialno najbolj koristila.

Ker so vsa ta področja ukrepanja med seboj tesno povezana in se vzajemno krepijo, bo potrebno skrbno pretehtati morebitne kompromise med gospodarskimi, okoljskimi in družbenimi cilji. Zeleni dogovor bo dosledno uporabljal vse spodbujevalne prijeme politike: predpise in standardizacijo, naložbe in inovacije, nacionalne reforme, dialog s socialnimi partnerji in mednarodno sodelovanje.

3.2.2 Povečanje ambicioznosti ciljev EU glede podnebja za leti 2030 in 2050

Komisija je predstavila načrt, za katerega je bila izvedena ocena učinka, ki bo podlaga za **odgovorno povečanje cilja zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v EU za leto 2030 na najmanj 50 % in na okoli 55 % v primerjavi z ravnmi iz leta 1990.**F

Komisija bo sprejela novo, bolj ambiciozno strategijo EU za prilagajanje podnebnim spremembam. To je ključnega pomena, saj bodo podnebne spremembe kljub prizadevanjem za njihovo ublažitev še naprej ustvarjale velike pritiske v Evropi. Pri tem je kritična krepitev prizadevanj za prilagajanje na podnebne spremembe, izgradnjo odpornosti, preprečevanje in pripravljenost. Na javne in zasebne naložbe bodo še naprej vplivala prizadevanja za prilagajanje podnebnju, vključno z naravnimi rešitvami.

Pomembno bo zagotoviti, da bodo imeli vlagatelji, zavarovalnice, podjetja, mesta in državljani po vsej EU dostop do podatkov in možnost razvoja instrumentov, s katerimi bodo lahko podnebne spremembe vključevali v svoje prakse upravljanja tveganj.

3.2.3 Oskrba s čisto in varno energijo po dostopnih cenah

Nadaljnje razogljichenje energetskega sistema je nujno za doseganje podnebnih ciljev za leti 2030 in 2050. Proizvodnja in uporaba energije v vseh gospodarskih panogah ustvarja več kot 75 % emisij toplogrednih plinov v EU. Prednost je treba dati energijski učinkovitosti. Razviti je treba energetski sektor, ki bo **osnovan predvsem na uporabi obnovljivih virov.**

Prehod na čisto energijo bi moral vključevati potrošnike in jim koristiti. Pri tem bodo pglavitni obnovljivi viri energije. Nujno bo povečanje proizvodnje vetrne energije na morju na podlagi regionalnega sodelovanja med državami članicami. Pametno vključevanje obnovljivih virov energije, učinkovite rabe energije in drugih trajnostnih rešitev v vse sektorje bo pripomoglo k doseganju razogljichenja z najnižjimi možnimi stroški. Hitro zmanjševanje stroškov obnovljivih virov energije v kombinaciji z izboljšano zasnovo podpornih politik je že omejilo učinek uvajanja obnovljivih virov na račune gospodinjstev za energijo. Komisija bo predstavila ukrepe za pomoč pri doseganju pametne integracije. Vzporedno s tem bo razogljichenje sektorja plina med drugim omogočeno z okrepitevijo podpore razvoja razogljichenih plinov, prek v prihodnost usmerjene zasnove konkurenčnega trga razogljichenega plina in z rešitvijo vprašanja emisij metana pri pridobivanju energije.

Treba je obravnavati tveganje energetske revščine za gospodinjstva, ki si ne morejo privoščiti ključnih energetskih storitev, potrebnih za osnoven življenjski standard. Z ustreznimi programi, kot so sheme za financiranje gospodinjstev pri prenovi hiš, je mogoče zmanjšati njihove račune za energijo in varovati okolje.

Za prehod na podnebno nevtralnost je potrebna tudi pametna infrastruktura. Z obsežnejšim čezmejnim in regionalnim sodelovanjem bo mogoče koristi prehoda na čisto energijo zagotoviti po dostopnih cenah. Zaradi doslednosti s ciljem podnebne nevtralnosti bo treba pregledati regulativni okvir za energetsko infrastrukturo, med drugim tudi uredbo TEN-E12.

Ta okvir bi moral spodbujati razvoj inovativnih tehnologij in infrastrukture, kot so pametna omrežja, mreže postaj za dovod vodika ali naprav za zajemanje, shranjevanje ali izkoriščanje ogljikovega dioksida, ki bi prav tako omogočale integracijo sektorjev. Del obstoječe infrastrukture in sredstev bo treba nadgraditi, da bodo še naprej ustrezali svojemu namenu in bodo odporni na podnebne spremembe.

Slika 15: Čista energija, Evropski zeleni dogovor

Razogljičenje energetskega sistema EU je nujno za doseganje naših podnebnih ciljev.

Ključna načela

Dati prednost energijski učinkovitosti in razviti energetskega sektorja, ki bo osnovan predvsem na uporabi obnovljivih virov

Varna in cenovno dostopna oskrba EU z energijo

Popolnoma integriran, medsebojno povezan in digitaliziran trg energije EU

Evropska komisija bo pripravila predloge za povečanje ambicioznosti podnebnih ciljev EU za leto 2030.

Ustrezna energetska zakonodaja bo pregledana in po potrebi revidirana do junija 2021. Države članice bodo nato leta 2023 posodobile svoje nacionalne energetske in podnebne načrte, da bodo odražali nove podnebne ambicije.

3.2.4 Zavezanost industrije čistemu in krožnemu gospodarstvu

Doseganje podnebno nevtralnega in krožnega gospodarstva zahteva celovito mobilizacijo industrije. Preoblikovanje industrijskega sektorja in vseh vrednostnih verig traja 25 let, celo generacijo. Da bo vse pripravljeno do leta 2050, je treba v naslednjih petih letih sprejeti potrebne odločitve in ukrepe.

Prehod je priložnost za razširitev trajnostnih gospodarskih dejavnosti, naravnanih na ustvarjanje delovnih mest. Na svetovnih trgih obstaja velik potencial za tehnologije z nizkimi emisijami, trajnostne izdelke in storitve. Podobno tudi krožno gospodarstvo ponuja velike možnosti za nove dejavnosti in delovna mesta. Vendar pa je preobrazba prepočasna, napredek pa ni ne razširjen ne enoten. Evropski zeleni dogovor bo podprl in pospešil prehod industrije EU na trajnostni model vključujoče rasti.

Komisija bo sprejela industrijsko strategijo EU, da bi se spoprijela z dvojnimi izzivi zelene in digitalne preobrazbe. Evropa mora še povečati potencial digitalne preobrazbe, ki je ključni dejavnik pri doseganju ciljev zelenega dogovora. Nov akcijski načrt za krožno gospodarstvo bo skupaj z industrijsko strategijo prispeval k posodobitvi gospodarstva EU in izkoriščanju priložnosti krožnega gospodarstva doma in po svetu.

Eden ključnih ciljev novega političnega okvira bo spodbuditi razvoj vodilnih trgov za podnebno nevtralne in krožne izdelke v EU in širše.

V akcijski načrt za krožno gospodarstvo bodo vključeni tudi ukrepi za spodbuditev podjetij k ponujanju ponovno uporabljivih, trajnih in popravljivih izdelkov ter k omogočanju potrošnikom, da takšne izdelke izbirajo.

S politiko trajnostnih izdelkov se lahko doseže tudi znatno zmanjšanje količine odpadkov. Kadar se odpadkom ni mogoče izogniti, je treba njihovo gospodarsko vrednost reciklirati in se izogniti ali čim bolj zmanjšati vpliv odpadkov na okolje in podnebne spremembe. Za to bo treba pripraviti novo zakonodajo ter določiti cilje in ukrepe za odpravo pretirane uporabe embalaže in ustvarjanja odpadkov. Vzporedno bi moral biti podjetjem iz EU zagotovljen trden in povezan enotni trg za sekundarne surovine in stranske proizvode.

Ambicije Evrope glede uresničitve zelenega dogovora pesti tudi strateško varnostno vprašanje dostopa do virov. Zagotavljanje oskrbe s trajnostnimi surovinami, zlasti kritičnimi surovinami, ki so potrebne za čiste tehnologije.

Slika 16: Trajnostna industrija, Evropski zeleni dogovor

Nov akcijski načrt za krožno gospodarstvo bo prispeval k posodobitvi gospodarstva EU

Komisija bo predstavila politiko glede „trajnostnih izdelkov“, ki bo dala prednost zmanjšanju in ponovni uporabi materialov pred recikliranjem. Določene bodo minimalne zahteve za preprečevanje vstopa okolju škodljivih izdelkov na trg EU in obravnavane lažne zelene trditve.

Prizadevanja bodo najprej osredotočena na sektorje, ki zahtevajo veliko virov, kot so:

tekstil

gradbeništvo

elektronika

plastika

Komisija bo predlagala ukrepe, s katerimi bo zagotovila, da bo do leta 2030 mogoče **vso embalažo v EU ponovno uporabiti ali reciklirati**.

Novi poslovni modeli, ki temeljijo na najemanju blaga in storitev, bodo prispevali k **preusmeritvi vzorcev porabe z izdelkov za enkratno uporabo in izdelkov z omejeno uporabo**.

3.2.5 Gradnja in prenova z učinkovito uporabo energije in virov

Gradnja, uporaba in prenova stavb zahtevajo precejšnje količine energije in mineralnih virov.

EU in države članice bi se morale pri obravnavi tega dvojnega izziva energijske učinkovitosti in cenovne dostopnosti skupaj lotiti izvajanja »vala prenove« javnih in zasebnih stavb.

Čeprav povečanje stopenj prenove ni lahka naloga, pa prenova znižuje račune za energijo in lahko zmanjša energijsko revščino. Prav tako lahko spodbudi gradbeni sektor in je priložnost za podporo malih in srednjih podjetij ter lokalnih delovnih mest.

Slika 17: Gradnja in prenova, Evropski zeleni dogovor

Začetek „vala prenove“

Gradnja, uporaba in prenavljanje stavb zahtevajo precejšnje količine energije in virov, kot so pesek, prod in cement.

➤ Stavbe predstavljajo
40 % porabljene energije.

Vir: Eurostat, Energy balances (Energetske bilance), izdaja 2019, končna poraba energije v letu 2017.

✓ Sedanje stopnje prenove javnih in zasebnih stavb bi se morale vsaj podvojiti.

Boljša energetska učinkovitost stavb

➤ Cene različnih virov energije bi morale spodbuditi gradnjo **energetsko učinkovitih stavb**.

➤ Zasnova stavb bi morala biti skladna s **krožnim gospodarstvom**

➤ Vse večja **digitalizacija**

➤ Bolj **podnebno vzdržne** stavbe

➤ Dosledno izvrševanje pravil o **energetski učinkovitosti stavb**

3.2.6 Pospeševanje prehoda na trajnostno in pametno mobilnost

Promet predstavlja četrtno emisij toplogrednih plinov v EU in njegov delež še vedno narašča. Da bi dosegli podnebno nevtralnost, bi morali do leta 2050 zmanjšati emisije iz prometa za 90 %. K temu zmanjšanju bodo morali prispevati cestni, železniški, letalski in vodni promet.

Za doseganje trajnostnih načinov prevoza je treba postaviti uporabnike na prvo mesto in jim ponuditi cenovno dostopnejše, dostopne, bolj zdrave in čistejše alternative njihovim sedanjim navadam glede mobilnosti. Komisija bo sprejela strategijo za trajnostno in pametno mobilnost, s katero želi obravnavati to vprašanje in odpraviti vse vire emisij.

Promet bi moral bistveno manj onesnaževati, še zlasti v mestih. Za odpravljanje emisij in prometnih zastojev v mestih ter izboljšanje javnega prometa bi bilo treba sprejeti kombinacijo ukrepov. Komisija bo predlagala strožje standarde za emisije onesnaževal zraka za vozila z motorjem z notranjim izgorevanjem. Prav tako bo predlagala, da se do junija 2021 opravi pregled zakonodaje o standardih emisijskih vrednosti CO₂ za vozila in kombinirana vozila, da bi omogočila neoviran napredek od leta 2025 naprej proti doseganju brezemisijske mobilnosti.

Slika 18: Trajnostna mobilnost, Evropski zeleni dogovor

► Uporaba različnih načinov prevoza

Več tovora bi bilo treba prevažati po železnici ali vodnih poteh. **Enotno evropsko nebo** pa bi moralo znatno zmanjšati emisije v letalstvu brez stroškov za potrošnike in podjetja.

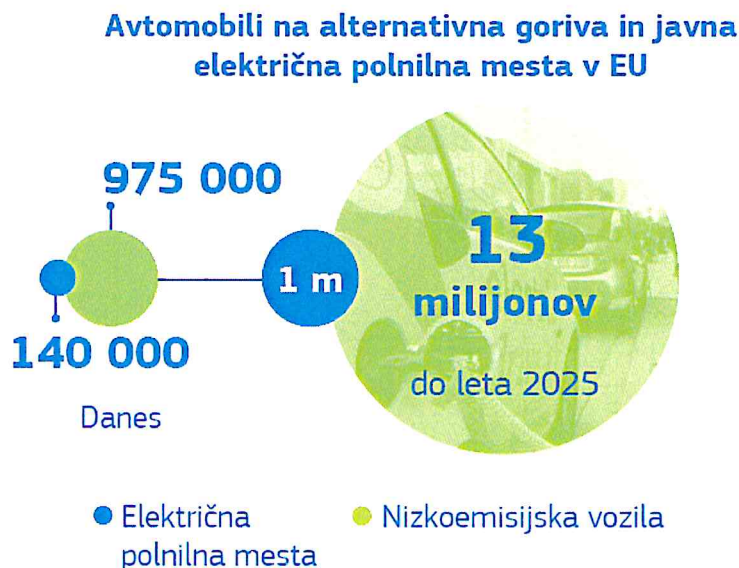

Reforma enotnega evropskega neba bo pomagala zmanjšati emisije zračnega prometa za do

10 %

► Spodbujanje oskrbe s trajnostnimi alternativnimi pogonskimi gorivi

Pričakuje se, da bo do leta 2025 na evropskih cestah **13 milijonov brezemisijskih in nizkoemisijskih vozil**, za katera bo treba zagotoviti približno **milijon javnih polnilnih in oskrbovalnih mest**.

3.2.7 Od „vil do vilic“: oblikovanje pravičnega, zdravega in okolju prijaznega prehranskega sistema

Nove tehnologije in znanstvena odkritja v kombinaciji z vse večjo ozaveščenostjo javnosti in povpraševanjem po trajnostni hrani bodo prinesli koristi vsem deležnikom. Komisija predstavila strategijo „od vil do vilic“ in začela obsežno razpravo z zainteresiranimi stranmi, ki bo zajemala vse faze prehranske verige ter bo osnova za oblikovanje bolj trajnostne prehranske politike.

Strateški načrti bodo morali odražati višjo raven prizadevanj za precejšnje zmanjšanje uporabe in tveganja kemičnih pesticidov ter uporabe gnojil in antibiotikov.

Strategija od vil do vilic bo prispevala tudi k uresničevanju krožnega gospodarstva. Njen cilj bo zmanjšati okoljski vpliv živilske predelave in trgovine na drobno s sprejetjem ukrepov na področju prevoza, skladiščenja, embalaže in živilskih odpadkov.

Strategija od vil do vilic bo vzpodbudila trajnostno potrošnjo hrane in spodbujala cenovno dostopno zdravo hrano za vse. Uvožena hrana, ki ne izpolnjuje relevantnih okoljskih standardov EU, na trgih EU ni dovoljena.

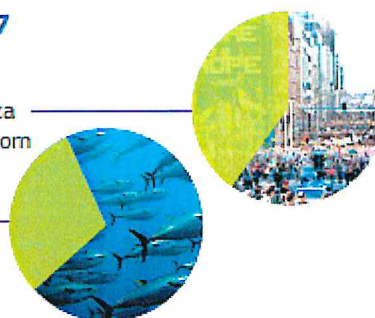
Slika 19: Strategija »od vil do vilic«, Evropski zeleni dogovor

Strategija „od vil do vilic“ bo prispevala k vzpostavitvi krožnega gospodarstva – od proizvodnje do potrošnje:

V proračunu EU za obdobje 2021–2027

- bi morale biti **40 %** skupnega proračuna za kmetijstvo moralo namenjenih podnebnim ukrepom
- bi morale biti **30 %** sklada za pomorstvo in ribištvo namenjenih podnebnim ciljem

3.2.8 Ohranjanje in obnavljanje ekosistemov in biotske raznovrstnosti

Ekosistemi zagotavljajo osnovne storitve, kot so hrana, sladka voda, čisti zrak in zavetje. Blažijo posledice naravnih nesreč, škodljivcev in bolezni ter pomagajo pri uravnavanju podnebja. Vendar EU ne izpolnjuje nekaterih najpomembnejših okoljskih ciljev za leto 2020, kot so cilji iz Aičija v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti.

V strategiji za biotsko raznovrstnost bodo opredeljeni posebni ukrepi za doseganje teh ciljev. Ti bi lahko vključevali količinsko opredeljene cilje, kot je povečanje obsega zaščitenih zemljišč z visoko biotsko raznovrstnostjo in morskih območij v okviru omrežja Natura 2000. Države članice bi morale okrepiti tudi čezmejno sodelovanje, da bi učinkoviteje zaščitile in obnovile območja, ki jih zajema omrežje Natura 2000. Komisija bo opredelila, kateri ukrepi, vključno z zakonodajo, bi državam članicam pomagali izboljšati in obnoviti dobro ekološko stanje poškodovanih ekosistemov, tudi ekosistemov, bogatih z ogljikom. Strategija za biotsko raznovrstnost bo vključevala tudi predloge za zelena evropska mesta in povečanje biotske raznovrstnosti v mestnih okoljih. Komisija bo razmislila o pripravi osnutka načrta za obnovo narave in proučila, kako bi lahko zagotovili financiranje, ki bi državam članicam pomagalo pri doseganju tega cilja.

3.2.9 Prizadevanja za ničelno onesnaževanje za okolje brez strupov

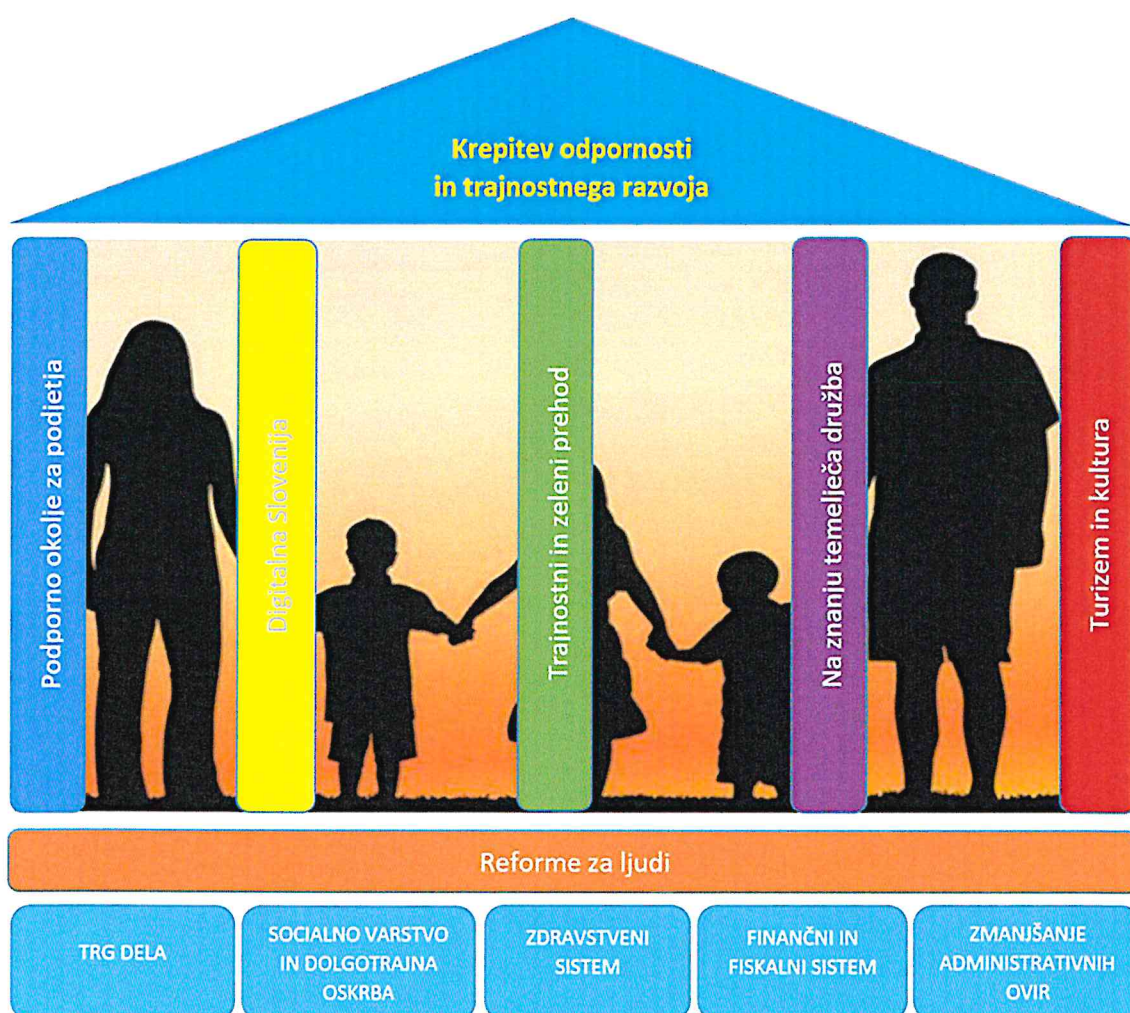
Da bi ustvarili okolje brez strupov je treba sprejeti več ukrepov za preprečevanje onesnaževanja ter čiščenje in odpravo onesnaževanja. Za obravnavanje teh medsebojno povezanih izzivov bo Komisija leta 2021 sprejela akcijski načrt za ničelno onesnaževanje zraka, vode in tal.

3.3 Instrument za okrevanje in odpornost

Razvojni stebri Instrumenta za okrevanje vključujejo naslednja področja:

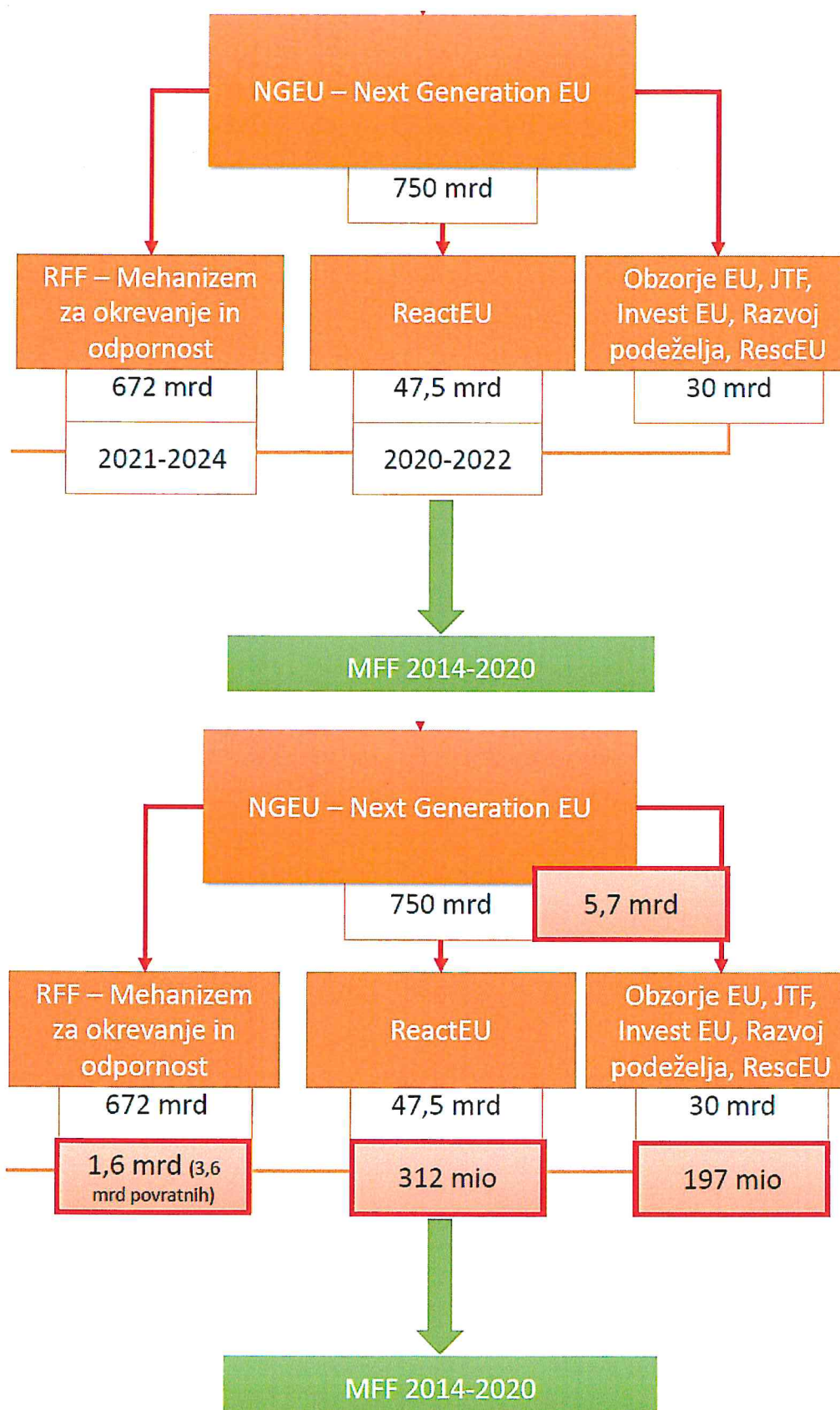
- 1) Trajnostni in zeleni prehod: ukrepi za doseganje trajnostne in zelene transformacije ter poveziivost.
- 2) Digitalna Slovenija: digitalna transformacija gospodarstva, družbe in države
- 3) Podporno okolje za podjetja: investicije v podjetjih in podporno okolje za podjetja,
- 4) Na znanju temelječa družba: izobraževanje, znanost, kompetence (s poudarkom na digitalnih kompetencah), ter raziskave, razvoj, inovacije, inovacijski ekosistem in internacionalizacija,
- 5) Turizem in kultura

Slika 20: Krepitev odpornosti in trajnostnega razvoja

Vir: Izhodišča za pripravo načrta za okrevanje in odpornost, SVRK, avgust 2020

Slika 21: NGEU – Next Generation EU

Slika 22: Finančni okvir sklada za okrevanje in krepitev odpornosti

Slovenija ima v okviru RRF do leta 2026 zagotovljenih 5.182 mio EUR sredstev. (Brez sredstev REACT EU, SKP in JTF).

Okvirna časovnica:

	ČASOVNICA IZPLAČIL RRF										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	v mio EUR
RRF		100	350	300	350	400	89				1.589
RRF-posojila		1000	1000	500	350	350	393				3.593
	SKUPAJ IZPLAČILA										5.182

Glede na dejstvo, da indikativna ocena predlaganih strukturnih sprememb in reform presega razpoložljiva sredstva, bodo v nadaljevanju določene prioritete in pri pripravi Načrta upoštevani tisti ukrepi, ki bodo dosegali največje učinke na zagotovitev odpornosti sistemov in trajni ter stabilni rasti gospodarstva in celotne družbe

3.3.1 Razvojni steber: TRAJNOSTNI IN ZELENİ PREHOD**Ukrepi za doseganje trajnostne in zelene transformacije**

Predviden obseg sredstev: 2.227,25 mio EUR

PODROČJE	UKREPI ZA DOSEGANJE TRAJNOSTNE IN ZELENE TRANSFORMACIJE
Priporočilo EK – CSR 2020	Za pospešitev gospodarskega okrevanja bo pomembno dati prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbujati zasebne naložbe , med drugim z ustreznimi reformami. Ena takšnih naložb bi lahko bila spodbujanje zelenega prehoda s trajnostnimi projekti , kot je preusmeritev s premogovnikov in proizvodnje električne energije iz premoga. Naložbe v zeleni prehod, kot so opisane v nacionalnem energetske in podnebnem načrtu Slovenije, lahko prinesejo kratkoročne spodbude za okrevanje in za srednjeročno obdobje po izbruhu COVID-19. To lahko vključuje povečanje sedanjega nizkega deleža obnovljivih virov energije, krepitev energetske infrastrukture, zmanjšanje onesnaženosti zraka, ki je v slovenskih krajih in mestih nad povprečjem EU, krepitev krožnega gospodarstva, podpiranje socialnega podjetništva in pospeševanje prizadevanj za omejitev možnih učinkov za regije in sektorje, ki jih bo prehod najbolj prizadel . Sedanje zmanjšanje emisij bo kratkotrajno, če v paketih za oživitev ne bo zadostna pozornost namenjena naložbam v čisto energijo in podnebnim naložbam, kar bi povzročilo, da bi Slovenija zaostala za svojimi podnebnimi cilji. Načrtovanje programov Sklada za pravični prehod za obdobje 2021–2027 bi Sloveniji lahko pomagalo nasloviti nekatere izzive, ki jih prinaša prehod na podnebno nevtralno gospodarstvo, zlasti na območjih iz Priloge D k poročilu o državi. To bi Sloveniji omogočilo, da navedeni sklad čim bolje izkoristi.

Energetska sanacija javnih in zasebnih stavb

Iz priporočil EK 2020 izhaja, da je treba za pospešitev gospodarskega okrevanja dati prednost zrelim javnim naložbam in spodbujati zasebne naložbe z ustreznimi reformami. Zato bodo strukturne spremembe v prvi vrsti usmerjene v doseganje energetske učinkovitosti, povečanje sedanjega nizkega deleža obnovljivih virov energije in krepitev energetske infrastrukture. Energetska prenova javnih stavb za načrtovanim najbolj zaostaja ravno v stavbah v državni lasti. V Sloveniji je več kot 5.000 javnih stavb. Adaptacije prostorov predstavljajo prehod iz manj učinkovitih v energetske bolj učinkovite prostore. Opisan prehod je še posebej pomemben zaradi zavez Slovenije po letni energetske prenovi 3 % skupne tlorisne površine stavb.

Pri izgradnji oziroma adaptacijah se ne zasleduje le energetske ciljeve pač pa tudi okoljske, saj se ob upoštevanju Uredbe o zelenem javnem naročanju v objekte vgrajujejo materiali, ki so bistveno prijaznejši okolju in pomenijo prehod v trajnostne načine bivanja – izvajanja dejavnosti. Vpliv izvedbe projektov na okrevanje gospodarstva je takojšen. Gradbeništvo ima med vsemi panogami največji multiplikativni učinek. Ob tem neposredno močno vpliva na zaposlenost, saj gre za delovno intenzivno dejavnost. Eden od načinov zmanjšanja porabe energije, ki je smiseln tudi v primeru energetske že prenovljenih stavb, je digitalizirano energetske vodenje.

Učinkovita raba energije

Projekti in ukrepi določeni v NEPN so skladno z Energetskim zakonom v javnem interesu z vidika energetske in podnebne politike. Z naložbami za doseganje ciljev iz NEPN bi sledili tudi načelu zelenega okrevanja gospodarstva. Cilji učinkovite rabe energije (URE) so usmerjeni v vsaj 35 % izboljšanje energetske učinkovitosti, kar med drugim vključuje tudi izboljšanje energetske in snovne učinkovitosti v vseh sektorjih (in torej zmanjšanje porabe energije in drugih naravnih virov) kot prvi in ključni ukrep za prehod v podnebno nevtralno družbo in zmanjšanje rabe končne energije v stavbah za 20 % do leta 2030 glede na leto 2005 in zagotoviti zmanjšanje emisij TGP v stavbah za vsaj 70 % do leta 2030 glede na leto 2005. Zato se bo na tem mestu zasledovanje ukrepov učinkovite rabe energije na področju Prav tako zasledujemo cilje energetske prenove zdravstvene infrastrukture ter domov za starejše občane, pa tudi infrastrukture na področju notranjih zadev, pravosodja in kulture.

Obnovljivi viri energije

Na drugi strani je pomembno zasledovati cilj in se usmeriti v intenzivnejšo uporabo obnovljivih virov energije, pri čemer je cilj Slovenije vsaj 27 % obnovljivih virov energije v končni rabi energije do leta 2030, pri tem pa vsaj 2/3 rabe energije v stavbah iz OVE do leta 2030 vsaj 30 % delež OVE v industriji, 43 % v sektorju električna energija, 41 % v sektorju toplota in hlajenje in 21 % v prometu (delež biogoriv je vsaj 11%). PPri tem se bodo ukrepi usmerili zlasti v obstoječe in dodatne instrumente za spodbujanje proizvodnje električne energije iz OVE (shema podpor, investicijske spodbude, samooskrba, spodbujanje izgradnje velikih HE, proaktivna vloga države pri prostorskem umeščanju idr.) ter instrumente spodbujanja razvoja sistemov daljinskega ogrevanja in hlajenja na OVE in odvečno toploto.

Krožno gospodarstvo

Evropska komisija je v Akcijskem načrtu za krožno gospodarstvo bolj podrobno opisala svoje načrte glede nadaljevanja dela, ki ga je najavila že v Zelenem dogovoru. Z akcijskim načrtom (CEAP) smo še en korak bližje ambiciozni zakonodaji, ki se načrtuje v naslednjih letih na tem področju in kjer Komisija spodbuja vlaganje v inovativne raziskave, digitalno infrastrukturo, čisto energijo, pametno krožno gospodarstvo in prometne sisteme prihodnosti z namenom zmanjšati okoljske škode v Evropi. Recikliranje je predpogoj za delovanje krožnega gospodarstva. Če želimo v celoti izkoristiti potencial teh ti. sekundarnih surovin, je nujna vzpostavitev učinkovitega sistema upravljanja z odpadki, sprostitvev ovir pri njihovem trgovanju ter zagotavljanje visokih standardov kakovosti. V okviru strukturnih sprememb na tem področju se bo izvedel Celoviti strateški projekt razogljčenja Slovenije, v okviru tega pa investicije v rešitve energetske in snovne učinkovitosti na ravni celotnih tovarn, produktnih linij, posameznih izdelkov, katerega namen je hiter prehod v krožno in brezogljčno gospodarstvo. Koncept temelji na treh stebrih: (i) pametna in krožna družba, (ii) krožni razvoj in (iii) krožno oblikovanje politik in znanosti. Med regijami obstajajo velike razlike tako z vidika trenutnega stanja, kot tudi potencialov za prehod v brezogljčno družbo. Skladen regionalni razvoj preko krožne (zelene) transformacije Evropske in nacionalne usmeritve v smeri krožne/zelene in digitalne preobrazbe se v veliki meri vežejo na razvoj na lokalni in regionalni ravni.

Trajnostna raba kmetijskih zemljišč

Učinkovita, optimalna in trajnostno naravnana raba kmetijskih zemljišč je temelj odpornega prehranskega sistema, ki je osrednji element Evropskega zelenega dogovora in Strategije od vil do vilic. Z učinkovito izvedenimi zemljiškimi operacijami lahko bistveno izboljšamo rabo kmetijskih zemljišč in okrepimo odpornost kmetijske pridelave v kontekstu prilagajanja na podnebne spremembe ter ohranimo produktivnost tal. Projekt zajema izvedbo zemljiških operacij, kot so: protivetna zaščita, izgradnja namakalnih sistemov, tehnološke posodobitve namakalnih sistemov in Izvedba komasacij in agromelioracij na komasacijskih območjih.

Geotermija

Pridelava zelenjadnic v Republiki Sloveniji večinoma poteka na prostem in je odvisna od vremenskih razmer. Povprečni hektarski pridelki posameznih tržnih zelenjadnic zaostajajo za povprečnimi hektarskimi pridelki v državah članicah Evropske unije (EU), kar vpliva na povečevanje uvoza. Če želimo podpreti postavitev rastlinjakov za hidroponsko celoletno pridelavo posameznih vrst zelenjave in postavitev rastlinjakov za podaljšanje sezone pridelave, kjer pridelava poteka v tleh, je potrebno zagotoviti ustrezne obnovljive vire energije, ki bodo pomagali predvsem pri podaljševanju sezone v rastlinjakih. Podpora izvedbenim projektom izrabe geotermalne energije v kontekstu obvezne uporabe reinjekcijskih vrtin bi omogočila povečanje in uporabo geotermalne energije, to je toplote tudi za potrebe kmetijske proizvodnje v rastlinjakih v času, ko naravne razmere ne dopuščajo proizvodnje na prostem. Nedavna epidemija COVID-19 je opozorila na veliko ranljivost v prehranskih sistemih, če se prekinejo dobavne poti. Slovenija je neto uvoznik zelenjave (178 tisoč ton v 2018), tako sveže (111 tisoč ton) kot predelane (67 tisoč ton). Domača pridelava že dalj časa ne sledi hitro rastočemu povpraševanju, zato se dolgoročno zvišuje uvoz zelenjave. Ker pridelava zelenjadnic v Republiki Sloveniji večinoma poteka na prostem (dobrih 94 % vseh tržnih površin v letu 2018), je pridelek zelenjave nestabilen in močno odvisen od vremenskih dejavnikov. Ključen predpogoj za uspešen investicijski cikel v rastlinjake in razvoj panoge zelenjadarstva je trajna odprava administrativnih ovir.

Postavitev steklenjakov in plastenjakov bi neposredno prispevala k povečanju prehranske varnosti v RS, ker bi se povečal obseg in učinkovitost pridelave zelenjave ter podaljšala sezona pridelave zelenjave. Pri tem bi se prioriteto izkoriščala degradirana območja oz. slabša kmetijska zemljišča. Hkrati je to neposreden ukrep, namenjen prilagajanju na podnebne spremembe. Visokotehnoški rastlinjaki pa ob tem prispevajo tudi k prehodu v krožno gospodarstvo.

Zaščita pred plazovi in poplavami

Preprost in učinkovit način za zmanjšanje potencialne škode zaradi naravnih nesreč, vključno s plazovi in poplavami, je izboljšanje upravljanja z zemljišči in z načrtovanjem rabe zemljišč, ki temelji na določanju verjetnosti nastanka nesreče, občutljivosti ali določanja nevarnosti. Na že zgrajenih območjih so karte ocene tveganj oziroma ogroženosti pomembne za določitev prioriteta in izbiro ustreznih omilitvenih ukrepov. Slovenija je s svojo značilno razdrobljenostjo in raznolikostjo površin država, kjer je evidentiranih veliko število pojavov manjših plazov, ki onemogočajo normalno rabo prostora kot tudi ogrožajo večje število obstoječih stanovanjskih in infrastrukturnih objektov. V državi je evidentiranih preko 300 pojavov plazenja. Upravljanje s tveganji poplav in plazov bo, glede na neizbežne vremenske pojave, postala trajna naloga z zagotovljenim sistemom financiranja, ki omogoča načrtovanje aktivnosti na daljši rok. Obvladovanje poplavne ogroženosti – aktivnosti, usmerjene v preventivo, ki pripomorejo k zmanjševanju verjetnosti nastopa poplav in k zmanjševanju morebitnih posledic v primeru nastopa poplav. Z namenom zmanjšanja posledic škode zaradi naravnih nesreč so predvideni: vzpostavitev nacionalnega centra civilne zaščite kot strateškega centra za spremljanje, načrtovanje in odzivanje sil za zaščito in reševanje in kot posledica povečanje števila in obsega podnebno pogojenih naravnih nesreč, vzpostavitev in dograjevanje infrastrukturnih pogojev za boljšo usposobljenost sil ZRP na državni, regionalni in lokalni ravni in zagotavljanje opreme, ki se bi v primeru podnebno pogojenih nesreč lahko uporabila na celotnem območju RS in po kateri je v okviru rednega delovanja enot ZRP izražen lokalni in regionalni oziroma državni primanjkljaj.

Ukrepi na področju voda

Slovenija je na področju uresničevanja zavez iz predpisov, ki urejajo odvajanje in čiščenje komunalne odpadne vode, predvsem Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalnih odpadnih voda, ki poleg zahtev, ki izhajajo iz Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode v zaostanku pri izgradnji potrebne infrastrukture. Nadaljevanje s predlaganimi ukrepi v naložbe v okoljsko infrastrukturo za aglomeracije pod 2000 PE bo pripomoglo k izvajanju ekonomske politike, ki se osredotoča na okoljsko infrastrukturo in pri tem upošteva regionalne in lokalne razlike značilne za Slovenijo. Njen način razdrobljenosti in redke poselitve se je v času epidemije izkazal kot zelo ustrezen, saj je pomembno vplival na to, da se obolenost in virusi niso tako hitro širili in ogrozili večja območja. Eden ključnih okoljskih ciljev v odzivu na podnebne spremembe je zagotavljanje kakovostne pitne vode prebivalstvu in po podatkih Operativnega programa oskrbe s pitno vodo ležijo zajetja v upravljanju gospodarske javne službe v večji meri, glede na dovoljeni dnevni odvzem (predviden odvzem m³/dan), na vodnih telesih s slabim kemijskim stanjem; tako je 59% vse načrpane vode iz zajetij, ki ležijo na vodnih telesih s slabim kemijskim stanjem. Število zajetij je sicer manjše (le 8% zajetij v upravljanju gospodarske javne službe leži na vodnih telesih s slabim kemijskim stanjem), vendar je dovoljeni odvzem vode na teh območjih toliko večji.

Ukrepi s področja povezljivosti

PODROČJE	POVEZLJIVOST
Priporočilo EK – CSR 2020	Za okrevanje gospodarstva, ki upošteva načelo trajnosti, bodo potrebne naložbe za nadaljnji razvoj trajnostnega prometa ter za podporo javnemu potniškemu prometu in trajnostnim povezavam, zlasti železniškim . Kriza zaradi COVID-19 je povzročila dodatne izzive za tovorni in tranzitni promet in čepav je Slovenija sprejela potrebne ukrepe ter omogočila pretok blaga, zlasti kritičnega, bo to negativno vplivalo na gospodarsko rast države.

Predviden obseg sredstev: 3.368,48 mio EUR, od tega

- trajnostna mobilnost: 559,7 mio EUR
- železnice: 498,57 mio EUR
- pomorstvo: 0,45 mio EUR
- avtoceste: 281,50
- regionalne povezave: 1.946,26 mio EUR
- letalstvo (prevoznik, subvencije linij): 82 mio EUR

Področje prometa in trajnostne mobilnosti

Ob upoštevanju Priporočila sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2020 in mnenja Sveta o programu stabilnosti Slovenije za leto 2020, da se osredotoči naložbe, zlasti na čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije ter trajnostni promet (pri čemer da prednost zrelim javnim naložbenim projektom in spodbuja zasebne naložbe v podporo gospodarskemu okrevanju, osredotoči naložbe na zeleni in digitalni prehod, zlasti na čisto in učinkovito proizvodnjo in rabo energije, okoljsko infrastrukturo, trajnostni promet, raziskave in inovacije), so za *področje trajnostne mobilnosti in prometa načrtovani ukrepi za zeleni prehod* usmerjeni v sledeče vsebine:

- celostno prometno načrtovanje, ukrepi upravljanja mobilnosti in uporaba sodobnih tehnologij za učinkovito upravljanje mobilnosti ter koordinacija razvoja trajnostne mobilnosti in spodbujanje ukrepov trajnostne mobilnosti,
- trajnostna mobilnost v okviru prostorskega načrtovanja in infrastruktura za trajnostno mobilnost,
- spodbujanje trajnostne izbire prevoza, subvencioniranje prevozov v javnem potniškem prometu, koncesije za izvajanje gospodarske javne službe potniškega prometa, spodbujanje sistema integriranega javnega potniškega prometa (IJPP) in somodalnosti
- izboljšanje železniške in kolesarske infrastrukture ter infrastrukture za pešce
- izboljšanje učinkovitosti cestnega predvsem tovornega prometa in posodabljanje cestne infrastrukture, s poudarkom na sodobnih digitalnih rešitvah
- zagotovitev dodatnih sredstev za hitrejši in intenzivnejši razvoj prometne infrastrukture

- Za okrevanje gospodarstva, ki upošteva načelo trajnosti, bodo potrebne naložbe za nadaljnji razvoj trajnostnega prometa ter za podporo javnemu potniškemu prometu in trajnostnim povezavam, zlasti železniškim.

Navedene ukrepe zajema tudi nacionalni energetski in podnebni načrtu Slovenije (NEPN), ki ga je Vlada RS sprejela v letošnjem letu. S predlaganim naborom investicij zasledujemo ključne cilje do leta 2030 na področju prometa, ki so opredeljeni v NEPN, in sicer povečanje emisije TGP v sektorju prometa (ki ni vključen v shemo trgovanja) le za 12 % in doseganje vsaj 21-odstotnega deleža obnovljivih virov v končni rabi energije do leta 2030.

Digitalizacija na področju prometa

Digitalna preobrazba bo ključna za okrevanje gospodarstva po krizi. Večja digitalizacija poslovnih modelov in storitev se načrtuje tudi na področju prometa (aplikacije za mobilnost kot storitev, aplikacije za zeleno logistiko, evropsko enotno okno). Načrtuje se tudi vzpostavitev digitalne integrirane platforme za spremljanje investicijskih infrastrukturnih projektov, z namenom večje preglednosti, zanesljivosti in učinkovitosti izvedbe projektov. V Za čim bolj optimalni razvoj prometne infrastrukture v skladu z nacionalnim programom se tako v okviru sredstev

Investicije za razvoj trajnostnega prometa

Mehanizma za okrevanje in odpornost predlaga investicije za razvoj trajnostnega prometa, tako železniško kot tudi v cestno infrastrukturo in infrastrukturo za kolesarje. Javni potniški promet predstavlja hrbtenico ukrepov za trajnostno mobilnost v Sloveniji. Temelji na večletni pogodbi za izvajanje železniških prevozov in gospodarske javne službe javnega linijskega prevoza potnikov. Predvidena je ustanovitev upravljavca javnega potniškega prometa, ki bo vodil in upravljal celoten prometni in ekonomski del sistema javnega potniškega prometa ter prenova celotnega sistema potrebne infrastrukture in programske opreme.

Investicije v cestno infrastrukturo

Kljub prednostni uveljavitvi trajnostne prometne politike, bi na pomembnem delu slovenskega cestnega omrežja brez potrebnih vlaganj lahko prišlo do zmanjšanja prepustnosti, zastojev in ozkih grl, zato so nujni tudi projekti cestne infrastrukture, s katerimi rešujemo prometna ozka grla oz. probleme dostopnosti določenih regij, ki niso povezane s TEN-T omrežjem. Ti ukrepi so bili identificirani na podlagi nacionalnega prometnega modela, ki je bil razvit za potrebe priprave Strategije in se kontinuirano posodablja. Ustrezna prometna infrastruktura je eden od nujnih pogojev za enakomeren razvoj Slovenije in omogoča primerno oskrbo gospodarstva ter mobilnost njenega prebivalstva. Pri izvedbi infrastrukturnih objektov je nujno potrebno upoštevati tudi multiplikativne učinke, ki nastopijo, ne le zaradi sektorja gradbeništva, temveč tudi zaradi velikega vpliva logistične dejavnosti na celotno gospodarstvo. Doseganje večjih multiplikativnih učinkov (nad 1,9) je mogoče doseči tudi z investicijami s črpanjem evropskih sredstev, v tem primeru z evropskimi sredstvi preko Mehanizma za okrevanje in odpornost.

3.3.2 Razvojni steber: DIGITALNA SLOVENIJA

PODROČJE	DIGITALNA TRANSFORMACIJA GOSPODARSTVA, DRUŽBE IN DRŽAVE
Priporočilo EK – CSR 2020	Digitalna preobrazba bo ključna za okrevanje gospodarstva po krizi. Potencial države na tem področju se je pokazal s hitro uvedbo sistemov dela na daljavo in rešitev spletne trgovine, ki so jih nekatera slovenska podjetja uvedla na začetku krize. Večja digitalizacija poslovnih modelov in proizvodnih procesov bi te spremembe razširila na več sektorjev gospodarstva. Slovenija lahko gradi na obstoječem znanju in odličnih zmogljivostih na področju robotike, umetne inteligence in blokovne tehnologije, da bi podprla širitev digitalizacije na manj napredne, tradicionalne panoge. Ponovna uporaba širokega nabora podatkov javnega sektorja, ki so trenutno na voljo, bi lahko podprla inovacije in gospodarstvo masovnih podatkov. Izboljšanje digitalnih znanj in spretnosti delavcev bi lahko razmeroma hitro povečalo njihovo zaposljivost in podprlo gospodarsko okrevanje. Uvedba uporabniku prijaznih storitev e-uprave in digitalnih javnih storitev bi pomagala dodatno zmanjšati upravno breme za podjetja.

Priporočilo EK – CSR 2020	Čeprav so že na voljo številne spletne javne storitve, bodo za njihovo uporabo s strani posameznikov in podjetij potrebna prizadevanja za povečanje zaupanja ljudi v spletne transakcije in njihovo varnost (npr. uvedba nacionalnega elektronskega identifikatorja, kibernetске varnosti in funkcij v zvezi z zasebnostjo). Hitre in zanesljive širokopasovne povezave (fiksne in mobilne), tudi na podeželju, so nujne za razvoj ključnih spletnih socialnih in gospodarskih storitev. Uvedba 5G je odvisna od pravočasne dodelitve spektra 5G .
------------------------------	---

Ukrepi za digitalno transformacijo gospodarstva, družbe in države
Predviden obseg sredstev: 700 mio EUR

Digitalna transformacija industrije in podjetij

Digitalna transformacija bo omogočila krepitev in povečala odpornost gospodarstva, države in družbe v celoti, zato jo obravnavamo z vseh treh navedenih vidikov. Ukrepi bodo namenjeni *vsem fazam digitalizacije* (od informatizacije sistemov, digitizacije, digitalizacije in celovite digitalne transformacije), z namenom zagotoviti agilne in odzivne sisteme, povečati učinkovitost izvajanja procesov in doseči večjo konkurenčnost gospodarstva. Za potrebe resnejšega prehoda Slovenije v Industrijo 4.0 je v prihajajočem obdobju nujno zagotoviti sredstva za srednja in velika podjetja, ki vključujejo tako spodbude za razvoj individualiziranih rešitev po meri in karakteristikah posameznih proizvodnih procesov, kot tudi investicije v prenovi proizvodnih prostorov in zlasti v strojno in programsko opremo. Pomembno je *spodbujati integracije rešitev naprednih tehnologij* (robotizacije in avtomatizacije, umetne inteligence in blockchain tehnologije, strojnega vida, tehnologije 3D tiska ipd) in inovativnih startup podjetniških iniciativ in projektov *v tradicionalne sektorje gospodarstva* in države in na tak način doseči trajnostne in učinkovite razvojne rešitve. Posebna pozornost bo zato namenjena *pametnim tovarnam* (digitalna transformacija industrije).

Digitalna transformacija za družbo

Posebna pozornost bo namenjena tudi *pametnim mestom in skupnostim* (digitalna transformacija na ravni lokalnih skupnosti, ki se med drugim osredotoča na upravljanje z viri in infrastrukturo, okoljske tehnološke rešitve, mobilnost, lokalne dobavne verige ipd.).

Digitalna transformacija javnih sistemov in storitev

Se usmerja k ustreznim tehnološkim rešitvam za digitalizacijo in *digitalno transformacijo javnih sistemov in storitev*, ki bo omogočala zmanjšanje administrativnih bremen, povečuje njihovo učinkovitost in pomembno prispevala h krepitvi odpornosti družbe v celoti, kot npr. s področja prostorske ureditve, varnosti in notranjih pri obravnavi podatkov, arhivskih zapisov in ostalih elektronskih evidenc.

Digitalna transformacija na področju kmetijstva

Z uvedbo interoperabilnih platform bo povečan dostop o informacij, znanja in trga v realnem času, kar bo vplivalo na večjo odzivnost sistemov ter gotovost in varnost informacij, ki bodo v sledljivi obliki povečale tudi varnost za končnega uporabnika in bistveno zmanjšale družbene stroške vključenih skupin. K slednjemu bo prispevala tudi *digitalna transformacija na področju kmetijstva*, ki bo usmerjena predvsem v krepitev dobavnih verig, informacijske sisteme monitoringa za prepoznavanje različnih atributov na površinah, informacijsko infrastrukturo za zmanjšanje administrativnih ovir, za kar so pogoj tudi širokopasovne povezave na podeželju, posebna pozornost pa bo namenjena digitalizaciji na področju gozdarstva. Na tak način bodo doseženi tudi cilj trajnostnega razvoja in zmanjšanja ogljičnega odtisa z namenom blaženja vplivov na klimatske spremembe.

Razvoj digitalnih veščin za večjo odpornost in prilagodljivost

Digitalna transformacija bo omogočila tudi razvoj veščin in znanj za večjo prilagodljivost in možnosti prekvalifikacije kadra, pa tudi za razvoj in zagotovitev trajnosti na specifičnih področjih, kot so kultura, šport in ostale družbene kategorije.

3.3.3 Razvojni steber: PODPORNO OKOLJE ZA PODJETJA

PODROČJE	INVESTICIJE V PODJETJIH
	<p>Investicije v podjetjih so eden izmed ključnih pogojev za zagotavljanje odpornosti in krepitev produktivnosti in konkurenčnosti v podjetjih, konkurenčnosti in njihovega razvoja ter trajnostne rasti.</p> <p>(1) Investicije v nove tehnologije, razvoj novih produktov in storitev ali poslovnih procesov in modelov</p> <p><i>Investicije v nove tehnologije, razvoj novih produktov in storitev ali poslovnih procesov in modelov</i> v veliki meri prispevajo k industrijski in gospodarski tranziciji v podjetjih, panogah in industrijskih verigah, optimizaciji njihovega poslovanja, ustvarjanju višje dodane vrednosti in krepitevi vrige vrednosti na ravni celotnih industrij.</p> <p>(2) Investicije v rast podjetij</p> <p>Poseben poudarek bo zato namenjen rasti podjetij in ustvarjanju ugodnega poslovnega okolja zanje.</p> <p>(3) Investicije v podjetja s področja lesa, vključno s horizontalnimi ukrepi</p> <p>Z namenom realizacije razvojnega potenciala temelječega na domači strateški sprejemljivi surovini (les), ki bo prispevala k hitrejši transformaciji v nizkoogljično - zeleno družbo, so predvidenih horizontalni ukrepi v smeri spodbujanja zelenih javnih naročil ter uvedba posebne okoljske dajatve, vezane na ogljični odtis izdelka v njegovi celotni življenjski dobi (od vrednotenja vrste surovine, vključno s proizvodnim procesom, do razgradnje izdelka) ter tudi zvišanje investicijskih olajšav - dvig odstotka investiranega zneska v opremo in v neopredmetena sredstva, za katerega se lahko uveljavlja znižanje davčne osnove iz 40% na 80%.</p>

Investicije v podjetjih

Predviden obseg sredstev: 680 mio EUR

- (4) Investicije v nove tehnologije, razvoj novih produktov in storitev ali poslovnih procesov in modelov
- (5) Investicije v rast podjetij
- (6) Investicije v podjetja s področja lesa, vključno s horizontalnimi ukrepi

Ukrepi s področja podpornega okolja za podjetja

Poslovno ekonomska infrastruktura in alternativne vrste podjetništva

Za krepitev odpornosti gospodarstva in družbe ter ustvarjanje pogojev za nastanek in rast podjetij je izjemno pomembno okrepiti podporno okolje za podjetja, ki bo prispevalo k obnovi in hitremu okrevanju podjetij v razmerah po COVID – 19. Poleg *zmanjšanja administrativnih ovir* je zato pomembno ustvariti inovativno in stimulatивно podporno okolje v okviru poslovnih con, ki bo omogočalo tudi *nastanek alternativnih vrst podjetništva*, ki lahko še posebej odgovarja na novonastale potrebe po ustrezni obravnavi tudi ranljivih ciljnih skupin, katerih ranljivost je v času po krizi še večja. Predvsem so pomembne rešitve za tiste skupine prebivalstva, ki so zaposleni v t.i. *nestandardnih oblikah dela* in zaradi svojega statusa niso deležni enake stopnje socialne varnosti kot redno zaposleni, kar povečuje možnosti za njihovo socialno izključenost, prav tako pa so izpostavljeni dodatnim izzivom usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja. Ukrepi so namenjeni v spodbujanje oblikovanja partnerstev med izobraževanimi institucijami, (visokotehnološkimi) podjetji in socialnimi podjetji s ciljem oblikovanja trajnostnih rešitev oziroma *socialnih inovacij* namenjenih reševanju problematike starajočega prebivalstva predvsem na področju oskrbe na domu, prilagoditve življenjskega okolja, mobilnosti in opolnomočenja za samostojno življenje. Priložnosti za socialna podjetja v sklopu srebrne ekonomije so v oblikovanju ponudbe blaga in storitev, ki so prilagojeni starajoči se družbi, obenem pa raznolika in kvalitetna ponudba vpliva na kvaliteto življenja celotne družbe. Prav tako je smiselno k podjetništvu spodbuditi zainteresirane starejše posameznike zaradi njihovega znanja in izkušenj, ki so si jih nabrali tekom delovnega obdobja ter jih vključiti v dejavnosti socialnih podjetji.

Podporno okolje na podeželju

Na drugi strani se mora okrepiti podporno okolje s trajnostnimi poslovnimi modeli tudi na podeželju, kjer se preko tri četrtine kmetijskih zemljišč v uporabi nahaja na območjih z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost (od tega pretežni del na hribovsko-gorskih območjih). Kmetije, ki gospodarijo na teh območjih, so v izrazito slabšem konkurenčnem položaju glede na ostale kmetije. Zato se kmetije opuščajo, podeželski prostor se na določenih območjih z najtežimi pridelovalnimi pogoji prazni, kmetijska zemljišča pa se hitro zaraščajo. V želji preprečiti propadanje teh kmetij, zlasti manjših kmetij, bi bilo potrebno razviti celovito vizijo bodočega razvoja teh območij, in sicer v smeri *vzpostavitve ekoloških območij*, s čimer bi tem kmetijam omogočili nadaljnji razvoj. Kmetijstvo je izrazito specifična gospodarska panoga, ki se je v zadnjih desetletjih soočala z izrazito velikim odlivom delovne sile v druge segmente gospodarstva. Mladi se pogosto odločajo za iskanje dela v večjih regionalnih centrih, iščejo bližino infrastrukture, zdravstvene in druge oskrbe. Zato bodo na tem mestu ukrepi usmerjeni v *vzpostavitev mreže podpornih točk*, ki nudijo celovito obravnavo glede na potrebe kmetov – vse od področja zaposlovanja, uveljavljanja pravic v okviru socialne zakonodaje, pokojninskega, invalidskega in zdravstvenega zavarovanja, bivanjskih vprašanj in ostalih zadev, ki tarejo kmete. Prav tako tudi pravno in psihosocialno svetovanje glede uspešne izpeljave medgeneracijskega prenosa kmetij in razreševanja konfliktov. Posledično bodo izvedeni ukrepi vzpostavitve *mentorskih programov*, v okviru katerih bi starejši na kmetiji svetovali in prenašali znanje mlajši generaciji, ki prevzema kmetije.

Slovenski trg gozdnih lesnih sortimentov je v zadnjih letih doživel večje spremembe. Medtem, ko je večje količine lesa relativno enostavno prodati, se pri manjših količinah in zelo specifičnih sortimentih pojavljajo izzivi. Digitalizacija in nove informacijske ter komunikacijske tehnologije omogočajo lažjo logistiko, prodajo in hitrejši pretok informacij med lastniki gozdov, izvajalci del v gozdovih, trgovci in lesno industrijo, zato bo ukrep usmerjen v vzpostavitev *borze lesa* kot interakcijske točke za navedene deležnike v gozdno lesni verigi.

Področje *ribištva* se sooča s izjemnim pomanjkanjem varne in ustrezne podporne infrastrukture za izvajanje dejavnosti marikulture in morskega gospodarskega ribolova, zato bodo ukrepi usmerjeni predvsem v obnovo in ureditev ribiških pristanišč in ribiške flote.

3.3.4 Razvojni steber: NA ZNANJU TEMELJEČA DRUŽBA

PODROČJE	IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST, KOMPETENCE (S Poudarkom NA Digitalnih KOMPETENCAH)
Priporočilo EK – CSR 2020	Redni pouk za vse stopnje izobraževanja je bil v času omejitev gibanja zaradi izbruha COVID-19 nadomeščen z učenjem na daljavo. Spletno učenje zahteva ustrezno digitalno infrastrukturo, izobraževalno gradivo in učitelje, ki imajo potrebna znanja in podporo za učinkovito poučevanje. Vsem učencem, zlasti ranljivim skupinam, vključno z invalidi in učenci s podeželskih območij, je treba zagotoviti ustrezen dostop do učenja na daljavo ter zadovoljivih digitalnih znanj in spretnosti, da bodo lahko v celoti izkoristili učenje na daljavo. Digitalna znanja in spretnosti bi morala imeti vidnejšo vlogo v šolskih učnih načrtih in programih, da se izboljša usposobljenost zaposlenih. To bi omogočilo širšo uporabo dela na daljavo in digitalnih storitev, boljše usklajenost digitalnih znanj in spretnosti z zahtevami trga dela ter vključevanje ranljivih skupin, kot so starejši ali ljudje, ki živijo na podeželskih območjih.

Ukrepi s področja raziskav, razvoja in inovacij, inovacijskega ekosistema, vključno z internacionalizacijo
Predviden obseg sredstev: 1.320,4 mio EUR

Priporočilo EK – CSR 2020	Kot del strategije za izstop in okrevanje bo pomembno podpirati <i>naložbe v raziskave in inovacije</i> , ki so ključni dejavnik produktivnosti in gospodarske rasti. Tudi pred krizo je bila Slovenija ocenjena le kot „zmerna inovatorka“, kar upočasnjuje njena prizadevanja za dohitevanje najuspešnejših držav. Poslovni sektor je odgovoren za 75 % izdatkov za raziskave in razvoj. Upad gospodarske rasti zdaj ponovno ogroža raziskave in razvoj ter inovacije podjetij. Razmeroma nizke stopnje inovacij, zlasti v malih in srednjih podjetjih, upočasnjujejo razvoj in širjenje inovativnih poslovnih procesov in rešitev, ki so potrebne v razmerah krize zaradi COVID-19. Treba je <i>vlagati v inovativna mala in srednja podjetja, vključno z zagonskimi, katerih dejavnosti vključujejo nastajajoče tehnologije in prelomne inovacije, da bi lahko okrepila proizvodnjo.</i> Sodelovanje med akademsko sfero in podjetji je večinoma omejeno na srednje- in visokotehnoške sektorje. Učinkovitost pisarn za prenos znanja, ki jih ustanovijo raziskovalne organizacije in visokošolske ustanove, je precej neenakomerna. Povezave med univerzami in podjetji so bistvene za uspešno pretvorbo znanja v inovacije, izboljšanje uspešnosti raziskav in inovacij v državi ter spodbujanje gospodarske rasti. Javna poraba za raziskave in razvoj je bila skromna in delno odvisna od strukturnih skladov EU. Za okrevanje po tej krizi bo treba dati prednost javnim naložbam v raziskave in inovacije, vključno s tehnološkimi in uporabnimi raziskavami.
---------------------------	---

Povezovanje za razvoj

Z namenom doseganja večje produktivnosti in gospodarske rasti in hkrati doseganja višje stopnje inovacij, vključno s segmentom malih in srednjih podjetij ter zagonskih podjetij, bodo sredstva usmerjena v reformo inovacijskega ekosistema. Izhajajoč iz nacionalnih in mednarodnih analiz je ključni izziv razvojno-inovacijskega ekosistema v Sloveniji njegova razdrobljenost in njegovo upravljanje, ker trenutno ne obstaja skupna koordinacija na nacionalni ravni. Nujno je *preseganje razdrobljenosti med dvema deloma raziskovalne sfere* (univerze in inštituti), hkrati pa ustrezno povezovanje s potrebami gospodarstva in družbe. Prav tako je treba doseči preseganje razdrobljenosti, prekrivanje ter zmanjšati slabo prepoznavnost mrež raziskovalno-inovacijskega okolja vključno s poenotenjem kazalnikov spremljanja in zagotovitvijo trajnostnega financiranja. Dodatno pa je zelo pomembna razvojna usmerjenost internacionalizacija, ki jo je potrebno zelo okrepiti.

Vlaganja v raziskave in razvoj

Povečanje vlaganj v raziskav in razvoj za je ključno za preboj na višjo raven izvajanja raziskovalno-razvojnega procesa, pri čemer bo poudarek na vlaganjih v krožne in digitalne rešitve kot so pametna mesta in e-mobilnost.

Ob upoštevanju dejstva, da je Slovenija izvozno intenzivna država in da se v času COVID – 19 sooča s težavami pri zaključevanju mednarodnih dobavnih verig, je treba posvetiti posebno pozornost mednarodnim R&R pilotnim programom in demonstracijskim projektom, ki bodo predstavljeni v tujini, s posebnim poudarkom na MSP.

Prenova visokošolskega sistema

Zelena odporna družba 5.0 se bo dosegala skozi uvedene (sistemske) spremembe na področju mladine, izobraževalne in raziskovalne infrastrukture, visokega šolstva in znanosti z namenom učinkovitega sodelovanja z gospodarstvom in lokalnim okoljem, še posebna pozornost pa bo namenjena opredelitvi ustreznih korakov za pripravo sistematičnega in razvojno naravnane sistema *vlaganja v izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo*, za *celovito prenovo visokošolskega sistema* z izvedbenim načrtom ter preizkus različnih možnih rešitev preko pilotnih *shem za optimizacijo visokošolskega študijskega procesa* (vključno z inovativnimi oblikami učnih okolij in nadgradnjo ter optimizacijo izrabe obstoječe visoke tehnologije za izboljšanje odpornosti visokega šolstva in elementov inkluzije) in upravljanju sistema raziskav in inovacij ter povezovanje raziskovalnega potenciala z gospodarstvom.

AKIS – ustvarjanje in širjenje znanja in novih tehnologij v kmetijstvu

Kmetijstvo je pred izjemnimi izzivi: zadostiti mora okoljskim in podnebnim zahtevam in hkrati opravljati svoje osnovno nalogo: to je zagotavljanje zdrave, kakovostne in varne hrane. Prehod k bolj zdravemu in trajnostnemu prehranskemu sistemu EU, temelju Evropskega zelenega dogovora, ne bo mogoč brez izrazito pospešenih vlaganj v znanje in kompetence v kmetijskem in živilskem sektorju, zato bodo aktivnosti usmerjene v ustvarjanje in širjenje znanja in novih tehnologij (AKIS) v smislu prilagajanja in okrevanja sektorja zaradi pojavljanja Covid-19, temelječe na trajnostnem kmetovanju s poudarkom na zelenem kmetijstvu, ki ob težnji po čim večji samooskrbi s hrano vključuje tudi ohranjanje biotske raznolikosti, zmanjševanje onesnaževanja okolja in prilagajanje kmetijstva podnebnim spremembam. Poseben poudarek bo dal turi razvoju novih proizvodov in dvigu dodane vrednosti kmetijskih proizvodov in krepitvi in posodobitvi gozdno lesne verige (v luči krožnega in zelenega prehoda).

3.3.5 Razvojni steber: TURIZEM IN KULTURA

PODROČJE	TURIZEM IN KULTURA
-----------------	---------------------------

Predviden obseg sredstev: 484,55 mio

Ukrepi s področja turizma

Turizem sodi med področja, ki so bila s pandemijo COVID-19 najbolj prizadeta. Poleg prekinitve turističnih tokov v prvih mesecih pandemije, se sektor turizma sooča s postpandemskimi izzivi, ki ustvarjajo potrebo po redefiniciji in prestrukturiranju razvojnih konceptov na področju turizma. Ob upoštevanju dejstva, da zaradi varnostnih ukrepov turizem vse bolj temelji na domači potrošnji, da pa kljub temu upošteva mednarodno komponento, so utemeljene investicije na na tistih področjih, kjer gre za optimizacijo razvojnega potenciala in razpoložljivih možnosti razvoja za doseganje postopne in racionalne rasti v tej panogi. Strategija trajnostne rasti slovenskega turizma 2017–2021 slovenski outdoor produkt uvršča med najkonkurenčnejše v Evropi, temelji pa na izjemnih naravnih danostih, kakovostni infrastrukturi, trajnostnih poslovnih praksah ter odgovorni rabi naravnih in kulturnih danosti. Po rezultatih anket kar 60 odstotkov tujih turistov obišče Republiko Slovenijo zaradi ohranjene narave. Ena od razvojnih priložnosti je zagotovo krepitev gorskega turizma, kar bo podprto z investicijami v gorske centre, ki omogočajo celoletno delovanje in zato pomembno prispevajo k sezonsiranju zimske turistične ponudbe. Na drugi strani se z porastom pohodništva pojavlja potreba po prenovi planinske infrastrukture z obnovo planinskih poti, energetske sanacije planinskih koč, turistično-naravovarstveno signalizacijo in info točke. Na tak način bo ustvarjen tudi pomemben prispevek k manjšemu okoljskemu odtisu in doseganju ciljev zmanjševanja vplivov podnebnih sprememb na okolje. Potrebe po snovni in energetski učinkovitosti turistične infrastrukture so velike, tako za izgradnjo nove kot obnove obstoječe. Z rastočim pomenom zelene ekonomije in krožnega gospodarstva se odpirajo nove možnosti za razvoj tudi v zelenem turizmu na podeželju.

Ukrepi s področja kulture

Ta svoje poslanstvo med drugim gradi na ohranjenem okolju in obnovljivih naravnih virih v povezavi z načeli trajnosti, sonaravnosti in mnogonamenskosti. V gozdnem prostoru leži več kot 3.700 enot kulturne dediščine, v katerih je gozd pomembna prvina ali jih celo sooblikuje. Gozdovi nudijo še veliko neizkoriščenih možnosti za razvoj turizma v povezavi s popularizacijo kulturne in naravne dediščine, Posebnega pomena za razvoj turizma je tudi vlaganje v kulturne spomenike državnega pomena, ki predstavljajo pomemben razvojni element tako za slovenski turizem, kot za ohranjanje vrednosti in pomena slovenske kulturne dediščine, zato so investicije v izgradnjo, rekonstrukcijo in obnovo objektov državnega in lokalnega pomena eden od pomembnejših vzvodov strukturnega prilagajanja konceptualne zasnove slovenskega turizma novonastalim razmeram.

4 Sofinanciranje nalog spodbujanja razvoja na regionalni ravni za leto 2021

V skladu s 6. členom »Pogodbe o opravljanju nalog regionalne razvojne agencije« naročnik (občina) sofinancira sorazmerni delež potrebnih sredstev, za izvajanje nalog regionalne razvojne agencije ZRS Bistra Ptuj, in sicer v višini plače in materialnih stroškov za zaposlene z najmanj VII. stopnjo strokovne izobrazbe, v skladu z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS).

Višina deleža sofinanciranja posamezne naročnice (občine) je razvidna iz spodnje tabele.

Tabela 8: Deleži sofinanciranja bruto plač in materialnih stroškov v letu 2021

OBČINA	Delež (%)	Bruto plača meseč/EUR	Materialni stroški meseč/EUR	SKUPAJ plača+mat. str meseč/EUR
CIRKULANE	5,07	118,22	47,58	165,80
DESTERNIK	5,86	136,74	55,04	191,78
DORNAVA	5,91	137,99	55,53	193,52
GORIŠNICA	8,58	200,19	80,57	280,76
HAJDINA	8,17	190,62	76,71	267,33
JURŠINCI	5,13	119,69	48,17	167,86
KIDRIČEVO	14,83	346,00	139,26	485,26
MAJŠPERK	9,10	212,31	85,46	297,77
MARKOVCI	8,86	206,72	83,19	289,91
PODLEHNIK	4,28	99,90	40,22	140,12
SVETI ANDRAŽ	2,75	64,16	25,83	89,99
TRNOVSKA VAS	2,80	65,33	26,30	91,63
VIDEM	12,23	285,35	114,84	400,19
ZAVRČ	3,26	76,07	30,62	106,69
ŽETALE	3,10	72,33	29,12	101,45
SKUPAJ		2.331,62	938,44	3.270,06

Ustanoviteljica Mestna občina Ptuj naloge spodbujanja razvoja na regionalni ravni, sofinancira v skladu s Pogodbo o sofinanciranju programa dela za posamezno proračunsko leto.

5 Viri in literatura

1. Pravilnik o regionalnih razvojnih agencijah (Uradni list RS, št. 3/13)
2. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o regionalnih razvojnih agencijah (Uradni list RS, št. 59/15)
3. Uredba o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 69/12, št. 78/15)
4. Uredba o izvajanju ukrepov endogene regionalne politike (Uradni list RS, št. 16/13, št. 78/15)
5. Uredba o porabi sredstev evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji v programskem obdobju 2014–2020 za cilj naložbe za rast in delovna mesta (Uradni list RS, št. 29/15, 36/16 in 58/16)
6. Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja (Uradni list RS, št. 20/11, 57/12, 46/16)